

30/3/1922

అమృతంజనము వ్రకటింవఁబడును.

జననము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 27-వ తేదీ శుక్ర వారము { No. 178
నంబరుము } డి. ఉ. భి. నా. పు. పం. వ. త్స. ర. ము, కార్తీకమాస శుద్ధపక్షము 2. { సంచిక ౧౭౩

అమృతంజనము

వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

చక్కని డబ్బితో సభా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలు మాత్రమే

అమృతంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును,

వాయువుపోట్ల బాపును,

పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,

పోట్లపోగొట్టును.

బెణకుల భేదించును

వాపుల రూపుమాపును

దగ్గును తగ్గించును

గురదను తొలగించును

అమృతంజనము

ఒంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జి చాల మంచిమందులతో తయారు చేయబడి అనేక యేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్లపోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించుకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహనీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరమైన జేయు విద్యార్థులు, ప్రియ, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర నిశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను బెంచి కాపాడును.

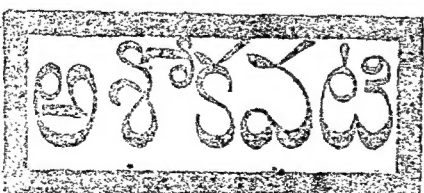
అమృతంజనము డిపోబొంబాయి లేక, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల గారి

రుతుశూలలను

బోగొట్టుటకు

నర్దియమైనది.

ఈ యాషధ రాజముచే

సత్సంతానముకలిగి

సంతసిలుచున్నాడు.

ఋతుశూల (ముట్టుకుట్టును) మాన్పును. ఋతురక్తములను జారి చేయును. శ్వేతరక్తకుసుమలను మూరము చేయును. గర్భాశ్రయవ్రణములను నార్పును. గర్భస్రావపతన దోషములను రానివ్వను.

గర్భాశ్రయమునకు బలమునిచ్చును. రజోదోషములను నిర్మూలము చేయును. యోనికండములను నణగగొట్టును. తొంటినొప్పులకు హితము. సత్సంతానమునకు అమృతము పంటిది.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. బుడ్డి 1-కి 0-14 0.

తంతి విలాసము:

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

"పండిట్" మద్రాసు. (1015)

41, ఆచారపుకొబ్బి, జి. టి. మద్రాసు.

అపూర్వజ్యోతిష గ్రంథరాజము

దీని గురించి 28-7-21 తేదీకు "ఆంధ్రభూమి" యొక్క (రాయచుప్పది. "హాకెస్సు అస్సెయిల్స్" ఇన్వెస్టిగేషన్స్ కో. యొక్క పుస్తకమొకటి కలదు. ఇందలి ప్రతినిధిమనము అ మూలము. జ్యోతిషులమని ప్రజలవంచించు మాయాపులకు పనులు, పాతకలు సమర్పించి వారు చెప్పేడు కల్లబూలుల వమ్మి మోసపోవువాటికి కల్పితపు. ఇతరులపహాయ మేమియు నక్కరలేకుండ జాతకము, జన్మకర్మత్రయ మున్నగువానితో చనిలేకుండ ఏ నెల కా నెల కలుగగల భవిష్యములను ఎకరినట్లుకు వారు కడుసులకు ముగ్ధులనుచేయును. అట్లు ప్రతినిధిమనమును ప్రతివారికిని బాగుగ బోధపడునట్టి యీ గ్రంథరాజము అతిసులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. మరణకాలమును నిర్ణయించుట, సూర్యచంద్రాదులను బట్టి శుభకార్య (పూరంధమునకు అనుకూలకాలనిర్ణయము, దీర్ఘజీవితమునకు చేయవలసిన పనులు నిండు వివరింపబడిన. ఒకరి సహాయ మవసరములేకుండ తెలియజేసిన విషయములన్నియు దీనియందు గలవనుట తక్కువగాదు." దీనిని తెలు పోస్టుఖర్చులుగాక రూ 2-0-0.

ప్రిమియర్ ఎన్ప్రైజిజ్ బీరో,

చోడవం, వికాపురం జిల్లా.

స్వదేశి దీపము!

స్వదేశిదీపము!!

ఈ మాదిరి దీపములు మా కర్మాగారములో ఇత్తలితో తయారైనవి. మాపునకు కంఠమలె నుండును. ఈ దీపమునకు దుండు భాగములను విడివిడిగా తీయవచ్చును. వెదకెదలమిరాజిదారులు, జమీందారులు, మహారాజులు మున్నగు వారి మెప్పును బడినది. 1-కి ధర తపాలు ధర్మతో నూ 7-8-0 లు మాత్రమే. ఈ దీపముయొక్క ఎత్తు 22 అంగుళములు. మెప్పురత్తి చేయుటకు మాడతగిన మొర యిత్తలిచేతనే తయారు చేసి పంపబడును. 1-కి ధర 0-12-0 మాత్రమే, అంతయు చేరి తపాలు ఖర్చులు లేకుండా రూ 8-4-0 లకు పంపబడును. మెప్పురత్తి మొర లేకుండా తీయవచ్చుల మొరతో పంపబడిన పంపబడును.

S. RAMA Aiyer,
P. O. No. 233, Calcutta

వైద్యులచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 పేజీలు	రూ	1-0-0
2 భాగము 272 పేజీలు	రూ	1-0-0
3 భాగము 280 పేజీలు	రూ	1-0-0
కాశీమణిని. 1 భాగము 488 పే		1-8-0

(369) 72 పేజీల కేబులాగు ఉచితము.
మంజుపాణి మద్రాసుకాల, ఏలూరు పుస్తకశాల.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును తరిమివేయు చేయబడి యుండు పేర్లొక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిల్కోకానందు ఎన్.టి.రెడ్డి తనకొకాదు) ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత
నెం 144 మద్రాసు

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఆఫీసు నోటీసు (368)

ఇందులకు దానస్థానికి తెలియచాయడ మేమనగా తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానం యిలాగా యెరుగుటకు, నిర్ణయములకు, యెరుగుటకు దుష్టికి, ప్రతిదినం కావలసినంత జెంబు, దర్బా, తుంగ, రాగి, చొప్ప, బొప్పి, పచ్చిగడ్డి, బిరియన్లు మొదలైనవి మొదటిరకములు యేయే రకములో మొదటి 1-కి యేవర ప్రకారం వక సంవత్సరమువరకు నష్టయి చాయగలరో వాట్లను వివరముగా వ్రాసి యా 25 లు యిరువై అయిదు రూపాయలు డిపాజిట్టుకొనగా 1922 సం॥ 10 నవంబరునెల 5 తేది మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు తిరుపతి దేవస్థానం కచ్చేలో దివాన్ పేష్యర్లు వారియెదుట ఖుద్దన దాఖలు చాయవలసినది. తెుడరును విచారణ కర్తలువారు మంజూరుచేసిన 7 దినములలోగా యా 100 లు నూరురూపాయలు డిపాజిట్టు కట్టి స్థూపు కాగితంమీద దేవస్థానం సరతులు ప్రకారం అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలసినది.

(సం) సి. దొరసామయ్యగారు, నివాస్ పేష్యర్.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలాతో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు. ప్రతిదినము మండల ఖర్చు. (3785) ఒకటి డెప్పింది మానిన దానియన విశే తెలియ గలదు. కల 8-10 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

ఇంకను తక్కువ ఖర్చుపని గాని, ఎక్కువవలన గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజీ వగైరా వేరు భారతవత్సభవనము - బెజవాడ.

గొప్పభగవంతుని జాతకరత్నము PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకచే సంత త్వర ఫలితములను క్యాల్క్యులేషన్ ద్వారా సహాయము అక్కర లేకయే తెలుపగలము ప్రాచీనకాలము. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు దానికేభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే ప్రాచీనకాలము. ఇది యింతిశ్చోతిష్కాదు. దీని వెల 25-0-0, నెలఖర్చులలోగా కొనుపాకి 1-0-0 మాత్రమే తెలుపగల జాతకముల సరసమైనభగవంతుని పంపగలము.

(164) గ్రేట్ యుండియోజ్ జ్యోతిషాలయము, బెజవాడ, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ఒక సారి దయచేసి (4)

మా ప్రదర్శనశాలను సమస్తమును, మాటవదలను ఖుద్దన పరిశీలింపుడు. పుష్కరంగములు చేర్చి కట్టబడినకమ్మలు, తొడులు, అంటుపోగులు, మువ్వపుడేకలు, సాధారణ చేరీలు, క్లావరు చేరీలు, లోలాకలు మున్నగునవి విక్రయమునకు సిద్ధముగా మున్నవి. వాడబలలోలేని నియమితకాలములో తయారు చేసి యిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, న్యాయవత్సవం, 25, చైవాబాదోడ్డు, బెజవాడ.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILLS LTD., Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guaranteed 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co. 172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

పాశ్చాత్యరాజ్యతంత్రము

జెకోస్టోవాకియ రాజ్యము-నూతన ప్రభుత్వస్థాపన.

(వి. ఎన్. శర్మ బి. ఏ. బి. టి.)

స్లోవల నూతనప్రభుత్వమును జయప్రథముగా కొనసాగించుటకు కాసనసభలు రెండుగలవు. ఆందోళనాని సెనేటారుకు. రెండవదానిని చేయరు 49 డిప్యూటీస్ అని పేర్కొందురు. సెనేటును 150 గురును చేయవలెను 200 గురును ప్రజాప్రతినిధులు నున్నారు. జెకో - స్లోవాక్ పార్లమెంటుని ఈ రెండుసభల వాడేమువారు పిలుతురు. ఈసభలలో, జాతకేపు రాజకీయపరిస్థితులను, సాంఘికమతపరిస్థితులను బట్టియు, అన్ని పక్షములవారికిని ప్రాతినిధ్యము గలదు.

1921 సం॥ న స్లోవల పార్లమెంటు నందలి చేయరు ఎన్నికలలో ఈక్రింది పక్షములసభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి.

- (1) జెకోస్లోవకు సోషలిస్టుడెమోక్రాటులపార్టీ సభ్యులు 48. (2) జెకోస్లోవకు సోషలిస్టుడెమోక్రాటులపార్టీ సభ్యులు 22. (3) జర్మను సోషలిస్టుడెమోక్రాటులు (లెఫ్ట్) 8. (4) మాగ్యారు సోషలిస్టుడెమోక్రాటులు (లెఫ్ట్) 1. (5) నేషనలిస్టు సోషలిస్టు పార్టీ 24 (6) నేషనలు సోషలిస్టు ప్రొగ్రెసివు పార్టీ 3. (7) జెకోస్లోవకు సోషలిస్టుడెమోక్రాటులు 4. (8) జర్మను సోషలిస్టుడెమోక్రాటులు 28 (9) మాగ్యారు సోషలిస్టుడెమోక్రాటులు 3. (10) జెకోస్లోవకు ఆగ్రెయిను పార్టీ 40. (11) డిటో బోగరుపార్టీ 6. (12) డిటో నేషనలు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ 19. (13) డిటో కేతకు పీల్సుపార్టీ 33. (14) జర్మను ఆగ్రెయిను పార్టీ 13 (15) డిటో నేషనలు పార్టీ 12. (16) డిటో కాథలిక్ పీల్సుపార్టీ 9. (17) డిటో లిబరలు పార్టీ 2 (18) డిటో నేషనలు సోషలిస్టుపార్టీ 5. (19) మాగ్యారు కాథలిక్ క్రిస్టియను సోషలిస్టు పార్టీ 6. ఇవియేగాక ఇంకను గొన్ని పార్టీలుగలవు.

వైశ్వాములవారికి పార్లమెంటునందు తగిన విధముగ ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటజూడ స్లోవలు, తమ రాజ్యపాలనమున, అన్ని కాళులవారును, అన్ని పక్షముల వారును, తోడ్పడుటకు ఎంతెంతవరకు ఉత్సాహ వంతులైనది తెలియదు. ప్రస్తుతముగల ఏ ప్రభాస్వామిక ప్రభుత్వములలోగాని యన్ని పక్షములవారు కలిసి మెలసి యుండుట కానము. దీని కంతయు స్లోవల జాతి యోధ్యులతత్వమే గాదా కారణము.

ఇన్ని కర్ణములవారు ప్రభుత్వమున చేరియున్నను నూతన ప్రభుత్వము 1921 సం॥ రము ఏ పీయలు నెలవరకు చిత్రస్థాయిగ నిలచుటకే ఎంతయో కష్టమయ్యెను. ఎన్నియో విప్లవములు సంభవించెను. సాంఘిక పక్షములవారు పార్లమెంటులో సతతము తగవు లాడుకొనెను రాజకార్యములను విజయ వంతముగ కొనసాగించుటకు తోడ్పడినవారు కార్లెర్. దీనికంతయు కారణము తాత్కాలికోత్సాహము వలన పార్లమెంటునకు ప్రభుత్వమున తగిన సభ్యులగు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనక పోవుటయే యని చెప్పవచ్చును. ఈలోపమున గర్భావస్థకుగాను 1921 సం॥ న ఫిబ్రవరి నెలలో కాసనసభలు రెండును నిలుపుటకు చేయబడిరి.

తక్షణమే కొత్తసభలకు ఎన్నికలు జరిగినవి. వానిలో వైస నూచించినప్రకారము సాంఘికవాదులు అధికసంఖ్యాకులు క్రొత్తసభలుగ నెన్నుకొనబడిరి. పోలకరాజ్యములలోవలెనే సాంఘికవాదులు ప్రారంభము నుండియు ప్రత్యేకమున కాకపోయినను పరోక్షమునవైపున ప్రభుత్వపాలన కెంతయో సహాయ భూతులుగ నుండిరి. వీరిలో ననేకులు కర్షకులు గ్రంథకర్తలు పత్రికాసంపాదకులు వారవీర నన నేల జాతీయోధ్యు వాయవ్య లండను వీరే రాజ్యకార్య ధరంధరలు. దేశమున సంభవించిన విప్లవము లన్నిటిని నెదిర్చి ప్రభుత్వమును చిరస్థాయిగ నిర్ధారించే యాటకు బద్ధకంకలులైన మహానీయులు వీరే. 1921 సం॥పు కాసనసభ ఎన్నికలలో సాంఘికవాదులు విజయవంతులైన తక్షణమే ఇతర పక్షములవారితో తగిన విధముగ సభ్యులనొకరి ప్రభుత్వ వాదనముగల లోపము లన్నిటిని సంస్కరించి స్లోవల చరిత్రమునందు నూతనకకమును ప్రారంభించిరియే చెప్పవచ్చును.

1921 సం॥ ఏ పీయలు నెలలో నూతన కాసనసభలు సమావేశమై ప్రజలకొంతిని భగ్గుపరచుచున్న విదేశీ వ్యవహార సమస్యలను పోలకజనాంగమువారి పరిస్థితులను, భూస్వాముల అనుభవములనున్న త్రేత్రసమస్యలను, పరిపాలనావిధానమున గల లోపములను పరిష్కరించుటకు బూనకొనినవి.

వీ సన్నిటిలో పోలండులోవలె భూత్రేత్రసమస్య అతి ముఖ్యమైనది. దీనిని పరిష్కరించుటకుగాను, నూతనప్రభుత్వ

ము సంస్థాపించ చాలిన పక్షములసభ్యులలోపుగనే అసగ్ 1918 సం॥ నవంబరు 9 వ తేదీని దేశమున నింతవత్సరము రాజులు, ప్రభువుల భూస్వాములు యాచూక్యముక్రింద నున్న త్రేత్రము లన్నిటిని, ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనముచేసికొని దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు శత్రువులగు రాజబంధువులకు, ఇతరులకు తప్ప తక్కినవారికి మాత్రము, వారివారి పరిస్థితులనుబట్టి వారినుండి వైకొనబడు భూములకు ప్రతిఫలముగ కొంత ప్రవ్య మిచ్చుటకును, నేషన్యు చేసికొన కత్తిగలవారి కంబరికిని, సదరు భూములకు పంచివెట్టుటకును, నొకచట్టము చేసిరి. సగదు చట్టమును కార్యరూపమున బెట్టుటకుగాను, పోలండులోవలె ప్రతిమందల మునందును స్థానిక సంఘములు స్థాపించబడి, భూములను, ఆయా మండలముల లోగల నేషన్యుగా ప్రదానమిచ్చి, పంచెట్టుటకు తగిన అధికారము లీయుండినవి. కాని, రాజకీయపక్షముల వారిలో అన్యోన్యసహకారము లేనందునను తగిన సమర్థులు ఈ కార్యమును కొనసాగించుటకు రావండువలనను, చట్టము, చాక్లమువరకు, ప్రజలకోరికల నెరవేర్చుటకు ఉదయోగ కారిగాలేదు. అయినను సాంఘికవాదులు, ప్రభుత్వపాలనమున ప్రవేశించిన వెంటనే ఈలోపములను నివారణ చేసి, భూములను కర్షకులందరికి, నిమ్మకూపాతముతో పంచివెట్టి కృతకృత్యులైరి.

ఈవిధముగనే, పట్టణవాస్తవ్యులగు పాటకజనాంగము మరి యితర జాతీయాలిజేసికొని జీవించువారు పరిస్థితులను బాగుపరచుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన కట్టుదిట్టములను చేసిరి. పోలండులోవలె పట్టణములందలి ప్రజాపాలనము లన్నియు ప్రభుత్వాధీనులు జేయుటచే వారి నిర్వహణము, పాటకజనాంగమునకే వదిలివెట్టబడినది. పాటకజనాంగమువారి క్రేయోదాయమును మానుచుండుటకుగాను రాష్ట్రమున కంతకును, నొకకేంద్ర సంఘము గలదు. ఈ సంఘమున, కార్యకర్తగా రీతిభ్యము, ప్రకటించిన, నేషిక ననుసరించి, 95,130 లోహపు పనివాండు, 90,000 నేషన్యుగాండును, 49,654 గురు ఖనిజపరిశ్రమలయ ములలోగల పనివాండును, 29,616 నేషనలివాండును, 12009 మంది బేలుదాయవాండును, 14,769 కలపపనివాండును, 12500 గాజు పనివాండును, 35,656 చిల్లరపనివాండును గలదు. ఇనిలేనివారికి పనిని కల్పించుట, జబ్బుకల్పించువారికి తగిన విధముగ వైద్యసహాయము చేయుట, పనివాండులో సమ్మెకట్టు లేమిలేకుండ, వారిని కాంతకులముగ చేయుట వారివిడ్డలకు వారికి కావలసినవిద్య నిమ్మకూపాతము అనియది యననీల, హాలివాండు ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక, విద్యాపరిస్థితులను బాగుచేయుట ఈ సంఘమువారి ముఖ్యోద్దేశ్యము. పాటకజనాంగమువారికి దేశీయతలను సరి సమానము గు హక్కులను ప్రసాదించుటకును, పనివాండులోగల తగవులను పరిష్కరించుటకు ప్రత్యేక కార్యాయస్థానముల నెలకొల్పుటకును, శ్రీలను, బాటరను, రాత్రికలో పనులతోగాని నియమించుకూడదనియు, జబ్బుకడెన, అకస్మాత్తుగా పరి యితర బాధల ననుభవించునట్టివారికి, విశ్రాంతికాలమున జీతముల నిప్పించుటకును, కృషులకు ఉపకారవేసనలను నిప్పించుటకును ప్రభుత్వమువారికో సంప్రదించి, ఈ సంఘమువారు తగిన చట్టములను వైయించిరి. పాటకజనాంగమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయములను ప్రభుత్వమువారు వీరితో సంప్రదించినది చేయరని చెప్పిన బాలును. అందువలన కార్మికసంఘములవారు వైసము ప్రభుత్వమువారికి సతతమెంతయు తోడ్పడుచున్నాడు. ఇది యెంతయు శుభనూతకము గదా!

మలయచందనము గనెరియా అను నెక్కోగమునకు మళాళము భగ్గుము లేదు. పిలికారిలో కని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మామ విధముల నెక్కోగమును మామలూలలో మున్నును. శ్రీల కునుడు న్యాయులకు ముడ ఇది రాజోషభము. (51) డబ్బీ 1 కి కల 2.5-6 గంధర్వ శాస్త్ర రాయవరంగోదాపరిజ్ఞా.)

మోహిని తైలము మెదడునకు చలువచేయును. శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. సీసా 1-కి 0-12-0 అమృతాంజనము దిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేజ్)

కాంగ్రెసు యెన్నికలు

అక్టోబరు 25: - గతంలో బహుశా దేశీయమహాజన కభివృద్ధి ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకై మొన్న సాయంత్రము పట్టణ కాంగ్రెసు కళ్యాణ సమావేశము కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు జరిగెను. దాట్ల రామారావుగారు కభివృద్ధి కమిషనరీ. ఈ క్రింది ముగ్గురు ఏకగ్రీవముగా ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

(1) దాట్ల బ్రహ్మానందమూర్తిగారు (2) బ్రహ్మానందమూర్తిగారు (3) మునుకు భర్తగారు (వంశము ప్రతినిధి) వారియొక్క ముగ్గురు అధిక సంఖ్యలవలె నెన్నుకొనబడిరి. వారిపేర్ల నటు వ్రాయుచున్నాను.

(1) ముగ్గురు అన్నపూర్ణయ్యగారు సంచారము కాంగ్రెస్ పత్రిక (2) మాచిరాజు రామచంద్రమూర్తిగారు, కాంతి సేనానాయకుడు (3) ద్రోణరాజు చినకామేశ్వరరావుగారు మేనేజరు, కాంగ్రెస్ పత్రిక.

కేరళసమాజము

కేరళసమాజమునా కిదికలలో ననేకమారులు వాటక ప్రదర్శనముల గావించి ప్రజోద్దయములకు తోడ్పడుచున్నారు. ప్రదర్శనములకు వచ్చు ఆదాయము బాలీయోద్దయముల కిచ్చుచున్నారు. ఈమాసంతములుగా వారు కీర్తిశేషులైన శ్రీ ముత్తరాజు గుబ్బారావు పంతులుగారి శ్రీకృష్ణకుల భారమును ప్రదర్శించు రవి వ్రాయుట కెంతయు సంకల్పించుచున్నారు.

దీపావళి చందాలు

మొన్న దీపావళి మా పురబాలీయవిద్యాలయమునకు భిక్ష రు. 115.5-7 మూడిమీ వచ్చినది. బండరు ఆంధ్రబాలీయ కళాశాల నుమారు రు. 42 లు వచ్చినవి. కొవ్వూరు సంస్కృత పాఠశాల కలహనకూడ కొందలు వచ్చి చందాల కమిషన్ కేరళ గౌరవీగ్రంథాలయ భవననిర్మాణమునకుకూడ నీ మధ్యనే విరాళములు చేయించుటను. మా పురబాలీయవిద్యాలయము నకు గత వత్సరము రు. 400 లు వచ్చినను నీయేను ఇంత కొలది మొత్తము మాత్రమే ప్రోగ్రెసు కోచినయియు.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు లేటు.

మారకము.

కంటేకెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్మిషన్	15 9/16 పెన్సిలు
కంటేకెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్మిషన్	15 19/32 పెన్సిలు
కంటేకెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్మిషన్	15 23/32 పెన్సిలు
కంటేకెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్మిషన్	15 29/32 పెన్సిలు
కంటేకెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్మిషన్	16 1/16 పెన్సిలు

కలకత్తా మార్కెట్టు

మారకము

కలకత్తా అక్టోబరు 25 గురువారము	
కాంతికింది మారకము	15 5/8 పె </td
సిహంసు బిల్లులు	19 21/32 పె </td
గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు	
0/0 యునైటెడ్ము 1923	రూ. 100/8
0/0 " 1930	రూ. 100/8
0/0 యు. సి. కాండులు 1926/41	రూ. 98/8

బొంబాయి - మార్కెట్టు.

బొంబాయి, 25 గురువారము

కొత్తపేట నోల్లు.	రూ. 27/2/0
కొత్తపేట మింటుగోల్లు.	రూ. 26/15/0
నూరు తీర్మానము.	రూ. 26/15/0
సింబల్ తీర్మానము.	రూ. 27/0/0
కొత్తపేట వార్ కంబి.	రూ. 22/8/0
నూరు తీర్మానము	రూ. 29/8/0
సింబల్ తీర్మానము	రూ. 29/4/0

మారకము

మొదటివారము	15 19/32 పె
మొదటివారము	15 5/8 పె

చెన్నై పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 27-వ తేదీ శుక్రవారము.

(1) ధాన్యములు

బియ్యము	కా 1-1 రు 56 మొదలు 68 రుకు
బియ్యము - బస్తా	మొదలు. కరకు.
బియ్యము - బస్తా	రు 18.0-0 14.0-0
బియ్యము - బస్తా	రు 15.0-0 16.0-0
బియ్యము - బస్తా	రు 15.0-0 16.0-0
బియ్యము - బస్తా	రు 9.0-0 10.0-0
బియ్యము - బస్తా	రు 20.0-0 21.0-0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కండులు	బస్తా 1-1 195 రు.	రు 18.0-0 15.0-0
కండులు	బస్తా	రు 18.0-0 14.0-0
కండులు	బస్తా	రు 14.0-0 15.0-0
కండులు	బస్తా	రు 15.0-0 17.0-0
కండులు	బస్తా 164	రు 9.0-0 11.0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనె	కా 1-1	రు 150.0-0 155.0-0
నూనె	కా 1-1	రు 18.0-0 28.0-0
నూనె	కా 1-1	రు 58.0-0 59.0-0
నూనె	కా 1-1	రు 54.0-0 56.0-0
నూనె	కా 1-1	రు 125 మి.క. నూనె 120
నూనె	కా 1-1	రు 118.0-0 119.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 140
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 100.0-0 104.0-0
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 98.0-0 108.0-0
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 80, 55
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 70, 75
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 48.0-0 52.0-0
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 35.0-0 48.0-0
చిల్లర వస్తువు	కా 1-1	రు 61.0-0 70.0-0

(5) ఇనుము

ఇనుము	కా 1-1	రు 87.0-0 87.8-0
ఇనుము	కా 1-1	రు 88.0-0 89.0-0
ఇనుము	కా 1-1	రు 89.0-0 40.0-0

(6) లోహములు

లోహము	కా 1-1	రు 92.0-0
లోహము	కా 1-1	రు 28.10-0
లోహము	కా 1-1	రు 17.2 6
లోహము	కా 1-1	రు 814.0-0 815.0-0
లోహము	కా 1-1	రు 845.0-0 846.0-0
లోహము	కా 1-1	రు 48.8-0 48.12-0

(7) రంగులు

రంగులు	కా 1-1	రు 89.0-0
రంగులు	కా 1-1	రు 75.0-0
రంగులు	కా 1-1	రు 90.0-0
రంగులు	కా 1-1	రు 75.0-0

కాశీ విశ్వవిద్యాలయము

రాజపుత్రాశి విద్యాలయసంఘములో శ్రీలయ్యక విద్యార్థులనుపేద వసతులు కల్గించి నూనెవిద్యాలయములను పేదని ఏర్పాటుప గూడవని అలహాబాద్ వాస్తవ్యులగు శుశ్రూ చరణుగారు తీర్మానము నుపపాదించుట.

పెలనులభము!

బహుచిందము!!

ఎలుపు, పసుపు, తెలుపు

ఇదియేమో రాష్ట్ర వ్యాప్త పరిమాణమునందు కలెక్షన్లు గలవిధమున విక్రయము చేయుచున్నాము. ఇది 10 రు. లోగా పెట్టించి, మరలము. విక్రయము. కలెక్షన్లు. (371) ది ఇండియన్ బ్యాంకులరీమాన్యు. నగర్, పేట, చెంగళూరు.

తెనాలి శ్రీరామవిలాస సభవారి

బె బె వా డ లో 26-10-22 సోమవారము

ప్రతాపరుద్రయము

ప్రదర్శించుచు

వజ్ర బాబురావు,

అవతరి మేనేజరు

బహుమానము

వైద్యవిద్య

అయ్యారోగ్యైక్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణశే కేశవశే,

(8198) 27, బీబీబాబురావు, చెంగళూరు.

నోటీసు

శ్రీ కాశీ విశ్వవిద్యాలయములో కాశీ పుర వారి మాన్యువల్ మొదలు శేషము వరకు విక్రయమునందు గలదు లేటు శేషమును సంకలిగి బాబులగాని తేరనేదిగా తెలియదవునది గనుక మొదలు శేషము సంకలిగి బాబు లుగాని యెవరైనా నున్నయెడల సదరమాన్యువల్ తమకు గలవాళ్ళను యిదిమొదలు 6 మాసములుగా స్థానియ కొనకవచ్చును. కప్పివంటి అయిలోకి చేరుకోబడునని యిందు మూలముగా ప్రకరించబడినది. (37)

పంపూరుయెట్టేలు బహుమానము } క శ్రీనివాసులు శెట్టి అభిను. 20.11.22 యెంబలు.

కత్తికట్టలు - చాతులు

కత్తికట్టలు - చాతులు.

ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహించుచు.

కంటేకెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్మిషన్ (వ్రాయుచు).

బి. సెలక్ టెక్స్ట్రు అండ్ గో

కట్టలు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

వైద్యపురం. (గోదావరిపల్లి)

శ్రీరామవిలాస సభవారి. "ఇండియన్ బ్యాంకు" వైద్యపురం.

శ్రీ చంద్రశేఖర

కొవ్వొత్తులు ఏమగంటలు ప్రకాశముగ వెలుగును పరదేశపు కొవ్వొత్తులకంటె

మేలైనవి చౌకైనవి

స్వదేశ వ్యవసాయ సేవ్యానిని

ప్రతిగృహమును ఈ దీపముతో అలంకరింపును.

ఇవి అన్ని అంగళ్లలో దొరుకును

200 పత్తులు గల పెట్టె ధర రు. 13 లు

డిప్యూటీ సేకరికుటేరం

33 పోలీసుకమిషనరీరోడ్డు ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

కార్యాలయం Factory: పెల్లూరు.

విక్రయించుటకు ఏకైకము కావలయును. (375)

బహుమానము నొసంగుటకు నిండా అనుభవము

దేశీయ వార్తలు

కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ

నవంబరు 20 వ తేదీని కలకత్తాలో జరుపుటకు తీర్మానించుట

దేశ బంధుదాసు గారు

లాహోరు నగరమునకు వచ్చుట

పండిత మాలవ్యా గారు

అమృతసరుకు వెళ్లుట

సూరతు మ్యునిసిపాలిటీ

పాదులు పన్నుల నియంతుడు

దేశీయ మహాజనసభ

సన్మానసంఘమువారి ద్వితీయ ప్రకటనము

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారు

శాసనసభల కేంద్రమాత్రమును వెళ్లగూడదు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంపవితూరి

చెన్నపురిదానతనమువారి ప్రకటనము

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

మరల సభను నిలుపుట

ఈ సభను మరల నిలిపివేయుట యుచితముగాదు. అట్లే ల్లంఘనవిషయమును నిలుపగోరినచో దేశబంధుదాసు గారు నేల నిలువగూడదు? దానికొరకు స్థాయిసంఘసభ నేల నిలువలేదని పండిత నేకీరాంకర్, దేశాయిగారు భివానినుండి వ్రాసిరి.

20 వ తేదీని సభను జరుపుట

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభను నవంబరునెల 10 వ తేదీని జరుపక 20 వ తేదీని జరుపుటకు స్థాయిసంఘసభ్యులలో మెచ్చుచుండి అంగీకరించిరి గాన వాసభను కలకత్తాలో నవంబరు 20 వ తేదీని జరుపుట కధ్యక్షుడు నిశ్చయించెను. విచారణ సూక్ష్మముకాని నిర్ణయములు అక్టోబరు 30 వ తేదీని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు పంపబడును. వారు తమరాష్ట్రము లోని సభ్యులకు వానిని పంపెదరు.

మదర్గండుకేసు

ఈకేసు పాట్నాలో మరల ఈనెల 28 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

ఖిలాఫతు భౌతికాధికారము

రఫతుపాషాగారి ప్రసంగము

ఖిలాఫతు భౌతికాధికార ముండగూడదని రఫతుపాషా గారు నడిపిరిని వైపు ఆఫ్ యిండియా పత్రికలో ప్రకటించ బడినందున దానినెత్తమును తెలుపగోరుచు పారిసు రోము నగర ములందున్న టర్కీ రాజుపాదులకు భారతఖిలాఫతు సంఘ ములవారు బిందినాల్ల నంపిరి. మహమ్మదీయ ధర్మరాష్ట్ర ప్రకారము ఖిలాఫతు భౌతికాధికార ముండవలెను.

సూరతు మ్యునిసిపాలిటీ

పన్నుల నియంతుడు

సూరతు మ్యునిసిపాలిటీ నిరంకుశ సంఘమువారు నన్ను లను విస్తారముగా హెచ్చించుచున్నారు. నెయ్యిగలచదారల మీద పన్నులను హెచ్చించిరి. విద్యార్థులు వేరున్నను సాత కాలము విద్యుదితో దీపములనున్నుచున్నార. వందలకొలదిగ వ్యయ నిడియుచున్నట్లును పొరుగు నివాసములకి. అనవసరముగ పన్నులను వేగినచో చానినిగూడె డెల్లంపటంకుటకు తీర్మానిం చుచున్నట్లును నమోదువారు కొనునూరుగుడ నావ్యా

దేశ బంధుదాసు గారు

27 వ తేదీని లాహోరు వచ్చుట

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు ఈనెల 27 వ తేదీ శుక్రవారమునాటికి మద్రాసుండి లాహోరుకువచ్చెదరు. లాహో రులో రెండురోజులు ఉండురు.

ద్రవిడ రాష్ట్రసభ

నవంబరు 4, 5 తేదీలలో తిరువూరులో జరుగును. ద్రవిడరాష్ట్రీసభ యిదివరకు స్వయంబుడిన కిరిసే తిరు వూరులో నవంబరు 4, 5 తేదీలలోనే జరుగును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు వార్షికసభ నవంబరు 6 వ తేదీని, క్రొత్తగా ఎన్ను కొనబడిన రాష్ట్రీయసంఘమువారి మొదటి సభనవంబరు 7 వ తేదీని తిరువూరులోనే జరుగును. అని రాజగోపాలాచారిగారు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్ర రత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

పితామహి పితృలోకమున కేగుట

ఆంధ్రరత్న యగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు రెన్నడు చెరిసాలనుండి తర్ఫురా యని కొర్రపాణముతో మరణశిక్ష్య నుండిన వానిపితామహి కనులార మనుమని చూచి ఆయనచేరి మీదగు వడలోకగురా లైనది. ఆమె కంత్వ్యకీయ లాచ రించిపిమ్మట ఆంధ్రరత్నము గుంటూరునగరమున కేతెంచు నని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

వి. చక్రవర్త్యు శెట్టిగారి లేఖ

ఇకమిదిట కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగా పని చేయుట కం గీకరింపకాలను. గాంధీమాహాత్మునిపట్ల సభ్యభక్తితో అనంత యోధ్యమునకు కీసంప్రార్థనార్హముతో బిట్టముగా నుండి పనిచేయుచుండును. నేను 18 నెలలు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగా పనిచేసియుంటిని. విద్యార్థులకు నడుపరించుటలేనంతటి గలవా రుయ్యగానున్నారు. వరసవరసినను అధికముగనున్నవి. సహజ ముగ వారు రాజకీయములం దాసక్తిలేదు గాన నేను మరల

పండితమాలవ్యాగారు

అమృతసరుకు వెళ్లుట

పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు అమృతసరుకు వెళ్లిరి

శ్రీయుత

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారి

ప్రాయశ్చిత్తమున కంగీకరింపకపోవుట

శ్రీయుత గోవిందాచార్యులుగారు ఏలూరునుండి భీమ కరం తాలూకాలోనున్న గోవరమునకు వెళ్లిరి. ఈ టి కాంత ముగ కాలమును గడపవలసింది. కాని గోవిందాచార్యులుగారు ప్రాయశ్చిత్తముచేయుచుకొనలే నని గోవరములోని శ్రీ శైవ్యపురి తీర్థాన్నిచిరి, తమకు జాతీయవిద్యాకాలలో బిట్ట భాషాపండితు లగు సాతులూరి శోభనాద్రి ఆచార్యులుగారును తక్కిన ప్రముఖులును గోవిందాచార్యులుగాయొద్ద కేగి మీరు ప్రాయశ్చిత్తము చేయుచుకొనవలెను. లేనిచో సంఘసభావక్రరణము జరుగగలనని చెప్పిరి. త్రుతసంబంధమున నిట్లు దేశభక్తులు కారాగృహములకేను టత్వవరముగాన వారికి ప్రాయశ్చిత్తము విధించుట పాప మని గోవిందాచార్యులుగారు బోధింపగా రందరంగీకరించిరి. గోవిందాచార్యులుగారింతటి తద్దినము. వారందరనువచ్చి ఆయనతో కలసి భోజనముచేసిరి. (స్వరా)

37-వ దేశీయ మహాజనసభ

రెండవ ప్రకటనము

కాంగ్రెసు ప్రచురణ సంఘమువారు గయ స్వరాజ్య పురినుండి 28 వ తేదీ నిటుల ప్రకటించిరి. గయలోను చుట్టు పట్లను నివసించువారను, కాష్మీరవాసులును యాత్రికులును నిత్యమును వేలకొలదిగా వచ్చి సభాస్థలమును యితర ఏర్పాటు లను చూచి వెళ్లుచున్నారు. స్వరాజ్యపురము చాలదర్శనీయ ముగ నుండగలదు. ఒక్కొక్కచోటికి 24 గదులకంటెను 48 శ్రేణులును కట్టించెదరు. దానిచుట్టును సమీపమైన పిలులేని గోదలను వెట్టివెదరు. అతివేగముగా పని జరుగుచున్నది. కడు ప్రుములో పురనిర్మాణము పూర్తియగును. వేదీనీళ్ల నన్నిళ్ల గొట్టము లమర్చబడును. పురమునం దరేటను విద్యుద్దీప్తములు వెట్టబడును.

ప్రేక్షకులు

శ్రీలు విస్తారముగ నీమహాసభకు రావలగునట్లు ప్రేక్ష కులుగ వచ్చుప్రీతికడ 10 రూపాయలు మాత్రమే పును. కొందరు, వాటితో వచ్చునట్లులేమియును పుచ్చుకొనరు. ప్రేక్ష కులుగా వచ్చు పురుషులకు 6 తరగతు లున్నవి. 1000, 500, 250, 100, 50, 25 రూపాయలు ఆయాతరగతులకు శ్రేణు వీర్చుబడెను. 25 రూపాయలతరగతి స్థానములను రిజిస్ట్రు చేయుటకు పిలులేదు. అపుడే ఆయాస్థానములకు దరఖాస్తులు, ప్రతిడినము విరివిగా వచ్చుచున్నవి. కాలలో 20 వేల మందికి తావుండును. ఈ సంవత్సరము వెక్కివేలమంది వచ్చునూచ నలు కలవు. చీదసాదల కిపుడు కాంగ్రెసు విషయమున శ్రద్ధ అధికమై నందున వారికి కొద్దిశ్రేణు ఏర్పాటు చేయబడిచిర్చి గాని ఎంతమందికి ఏ శ్రేణు ఏర్పరుపబడునదియు యింకను నిర్ధారణ కాలేదు.

దుకాణములు

మామూలుప్రకారము కాంగ్రెసుసభమున దుకాణము లను వెట్టుటకు తావియ్యబడును. కాలలో దుకాణమునకు రూపాయలును నివాసగృహముల కడ 20 రూపాయలును చుక్కొనబడును. మాంసపుకాయమునకు దర్గాద్ద దుకాణము చుక్కొనబడును. దుకాణమునకు 25 రూపాయలు పుచ్చుచి బడును.

గయడై రెక్కరి

గయకు వచ్చువారికి గయపట్టణమును గూర్చిన సుగమ యములును తెలుపునట్టి క్రంథమును సున్నాన సంఘమువారు వే యించుచున్నారు. ప్రతిభులకును ప్రేక్షకులకును అక్షరప్రతి పంచివెట్టబడును. అక్షరభమున ప్రకటించగోరువారి కెల్ల లక్షగూడ ప్రకటించెదరు. అట్లు ప్రకటించగోరు వర్తకులు పుచ్చుచు వారు వచ్చి వ్రాసిన నకలు ప్రకటన చేసే తెలుపును

ముహమ్మదు కుర్రాచిగారు

భగవంతుని సమీపాద్వైతము, బొమ్మ రాజేంద్రప్రసా ద్దేవు దీక్షసారాంశము సింగుగార్లు సంపాదించు బుచ్చు

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుగారు

శాసనసభలలో ప్రవేశించుట
మిక్కిలి అవమానకరము

శ్రీ నిల్లిపుత్తూరు తాలూకా కల్యాణక్షేత్రమున డాక్టరు వరదరాజులు నాయుగారు 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తున తూతుకు వచ్చిరి. అటునుండి మోటారులో శ్రీనిల్లి పుత్తూరుకు వెళ్లిరి. గొప్పజురేగింపుతో నాయుగారు పుష్పమాలలచే నింపిచేసి తీసికొనివెళ్లిరి. జప్తి నుపయోగమువారు వెళ్ళుచుండినాడ సన్మానసంఘమున చేరిరి.

26 వ తేదీని సభజరిగినది. నాయుగారు ప్రవేశభాష యందు గంభీరభాషాసము నొసంగిరి. "బ్రిటిషువారిలో గం బంధ ముండనాడదని నేను చెప్పెను. పరిపాలనమున ప్రజల యిష్టము సాగవలెను. అందుకేపుడు నిరంకుశోత్సాహములకు సహాయము చేయకుండుటచే ఉత్తమసాధనము ఇండియా ప్రభుత్వ ము పూర్తిగా ప్రజలకు తరవాది యగువరకును అసహాయాద్యము మును మాన వీలులేదు. మనదేశమున బాగుగా నెరవేరినది అట్లు ప్రజలు మహాత్మునియొక్క నెరవేర్చునాలకపోయిన మన ప్రతికర్తలు తలచిన తలంతురుగాక. జేకేయలు జేకేయనందును చెరసాలలలోనూడ సత్సాహముతోనే యున్నారు. ముందు సంతి నాయకులనిర్ధారణపై సాధారణదీక్షయున్నది.

శాసనసభలు

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిగంభీరభాషలో శాసనసభలకు వెళ్ళు విషయము చర్చించుచును. మరయు గాంధీమహాత్ముని నాయకునిగా నంగీకరించితిమి. మహాత్ముడు మనయందు గట్టి నమ్మకముతో నీ విధానమును ప్రారంభించెను. అతడిపుడు కారాగృహమునందున్నాడు. ఇపుడు దేశీయులు శాసనసభలకు వెళ్ళ గోరుచున్నారు. ఈరీతిగా నమ్మించి మోసపుక్కుటకంటె అవ మానకరమగు కార్య మింకొకటిలేదు. మరల శాసనసభలలోనికి వెళ్ళుట యనగా అ సహాయాద్య ము మును నడలు ట యే. గాంధీ మహాత్ముని త్రోసి రాజును టయే అసహాయవారులు శాసనసభలకు వెళ్ళుట సిద్ధాంతమునకు భంగకరము. మితివాదము జప్తి కు కుట్రవారిని తరిమివేసి శాసన సభలలో ప్రవేశించి ప్రభుత్వకార్యము సాగకుండ చేయవలెనని మహాభాష్యులు నూచించిరి. విచారిత్రు లెరిచిచే రాజ్యమును పోగొట్టుకొనిన మహాభాష్యు లీ విషయమున పిచ్చిపట్టుదలతో నున్నారు. దీనివలన సంస్కరణములు విఫలమగుచేసెగాని స్వరాజ్య మెట్లు లభించునో వారు చెప్పలేదు. దీనివలన వైతిక రాజకీయములందు మన ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగును. మరయు శాసనసభలను యవరాజులు బహిష్కరించుటచే ప్రపంచవారుల నాకర్షించగలిగితిమి. నిర్యామ వట్టి మాట శాసనసభలకు లేకపోయినను ప్రభుత్వము జరుగకమాదు. చెరసాలలోను దేశమునందును గల కాంగ్రెసు సభ్యులు ఎల్లరును శాసనసభలకు వెళ్ళుట కంగీకరించుటలేదు. శాసనసభల లోకి వెళ్ళువారు ప్రమాణము చేయవలెను. ప్రమాణముచేసి సభల నిరోధించుట (గోహత్య)ను. అంతరాత్మ్య గలవాత్యయ నట్లు చేయవలెను. అట్టి నిరోధమును వ్యతిరేకమువారు సాగ నియ్యరు. సంస్కరణము లిదివరకే నీవన్ని మైనవి. ద్వంద్వరూపాలనము వివస్థలమైనవి. వీరివరకు ప్రజలకు తరవాది కాలేదు. అసహాయాద్యమును బాగుగా స్థిరపడి ప్రజలవిశ్వాసమును పొందినది. కఠినక్షేత్రము నూడ ప్రజలు తెక్కచేయుటలేదు. ఇపుడు శాసన సభలకు వెళ్ళిన మరల ప్రభుత్వమునకు ప్రతిష్టబలమగును. శాసన సభలలో వారికి మూలాధారముగాన నెంతమాత్రమును శాసన సభలకు వెళ్ళ నూడదని నాయుగారు నుడివిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

ముజఫరాపూరు వెళ్ళుట

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు 25 వ తేదీకి బొ. బాయికి వెళ్లి ఆరాత్రయే ముజఫరాపూరుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. అనట దిల్లీ రాష్ట్రీ యంత్ర వ్యవస్థ విహించెదరు

దేశీయప్రార్థన సమాజము:— ఈ (ఆక్టోబరు)

నెల 15వతేదీ ఆదివారము ఆనగా 29 తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు మెరయూరులో రాఘవాచారియార్ వీధి బంధరు తోట లో విద్యార్థులకు ప్రార్థన తరగతి సమావేశమగును. అదిగమే సాయంకాలమున 4 గంటలకు ప్రార్థనసభ జరుగును. శ్రీపురుషులందఱుదయచేయఁ (రాత్రియు) సమాజకార్యకర్త.

అకాలిలనత్యాగ్రహము

మొత్తము 3152 మంది అకాలిల అరెస్టుచేయుట

ఫించెను సిపాయిలను అరెస్టుచేయుట - కాంబల్పూరు చెరసాలలో కఠినశిక్షలు అకాలిలను కొట్టుట తీసుట

ఫించెను సిపాయిలను అరెస్టుచేయుట

25 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గురుబాగులో 101 మంది ఫించెను సిపాయిలు అకాలిలను అరెస్టు చేసిరి. అరెస్టు చేసిన పిమ్మట వారి నాయకుడు సుజేదారు అజరు సింగుగారికి వెట్టిగారు తప్పించి కుక్కోనగారెను గాని అమరసింగు గారి కరింపలేదు.

విచారణ

26 వ తేదీని ఫించెను సిపాయిలను విచారణ నిమిత్తము అమృతపూరు తీసుకొనివచ్చిరి. వారిలో కాలు తెగిపోయిన సిపాయిని ఉత్సాగులు వదలివేసిరి. అతడు వెళ్లనని మరల చెరసాలకు వచ్చెను. అతనినిత్రులు బోధించగా చివరకు వెళ్ళిపోయెను. తక్కిన వారికేను 27 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

మహాత్మునింగు మున్నగు వారికేను

ఈకేను విచారణ జరుగుచున్నది. ఈకేనులో ముష్టాయిలు చెరసాలనుండి కొట్టుకును కొట్టుకొనుండి చెరసాలకును వెళ్లినపుడు కడునెమ్మదిగ అడుగులో నడుగుచును వెచ్చినద కలు నడచెదరు. వారిలో పాటలు పాడుచునే యుండురు. మానవున్నమానరు. ఉద్యోగులు బిగ్గనగా కేక వేసినచో వారందరు నొక్కసారి సర్ శ్రీ ఆకలు అని అరచెదరు. త్వరగా నగువుదనిన మాపాటు ముగిసిన పిమ్మట త్వరగా నడచె నుందురు.

ముకుంద శింగుగారికి శిక్ష

మండల గురుద్వారా సంఘ కార్యదర్శి ముకుంద సింగు గారికి 26 వ తేదీని 3 ఏండ్లు శిక్షయును, 150 రూపాయలు జరిమానాయును వేయబడెను.

బౌదాసీ మహాంతలు సంఘము

అమృతపూరులో మహాంతలు సభజరిగినది. గురుద్వారా సంఘమున అకాలిలు కాని సిక్కుల క్రొత్తిగలు లేరు. క్రొత్త గురుద్వారముల చట్టము సంఘమువారి తీర్మానమునకు విరుద్ధ మగు తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడెను.

కాంబల్పూరు చెరసాలలో కఠినశిక్షలు

కాంబల్పూరు చెరసాలలో 930 మంది అకాలిక్రైతి లున్నారు. 21 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు అకాలిలు కీర్తనలను పాడుచుండగ లోలనే పాడుకొనవలెనని దాటోగా చెప్పెను. అట్లు దాటోగా చెప్పి టనవరకుమరి అకాలిల నాయకుడనెను. అందులకు శిక్షననుభవించుట కొక అకాలిని జయిలరు పిలిచెను. అంతట అకాలిలందఱును వెలికివచ్చిరి. అంతట అపాయముకు లెలుపుగంటిను జయిలరు మోగించెను. దానిని విని జట్టా మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూకర్నెంటును సాయంభక్తులును అవటికి వెళ్లి మాడగ సర్ శ్రీ ఆకలు అనుకేలు ప్రజలముగా నుండెను. పిమ్మట యుత్సాగులందఱు నాలోబించి అకాలి లలో నలుగురికి చెరి 25 దెబ్బలను కొట్టుటకు నిర్ణయించిరి. వారిలో ముగ్గురుధీరులు స్వీకారముచేయుచు వెళ్ళునటెరిరి. ఆదెబ్బ లకు వారియెడలి చక్కముగాడ నచ్చటచట లేచివచ్చెను. నాలుగవ యతడును తు మారి యగుట చే స్వీకరి తప్పిపడిపోయెను. అట్లు పడిపోయిననుగూడ దెబ్బలను పూర్తిగా కొట్టుకుండ వదలలేదు. 50 మంది అకాలిలు ఏకాంత స్థలములలో నుండిరి. రాత్రివేళ నాకొట్టినద సాయంభక్తులును కావలియుండిరి. జయిలు నూపర్నెంటు ఎంజికో వెళ్ళిండున నీ గలభా జరిగినది. అతిదు మరలివచ్చినందున వెన్నుది కలిగిన దని లాహోరు ప్రతాపపత్రిక ప్రకటించినది.

మొత్తము 3152 మందిని అరెస్టుచేయుట

25 వ తేదీకి మొత్తము 3152 మంది అకాలిలను అరెస్టు చేసిరి.

అన్నిబట్టలను తీసివేసి తనిఖీచేయుట

సిక్కు సిపాయిలను తనిఖీచేసినపుడు గోలీలు తప్ప తక్కిన బట్టల నన్నిటిని తీసివేసిరి.

అకాలిలను కొట్టుట

24 వ తేదీని అరెస్టుచేయబడిన అకాలిలను మొదట

లాటితో పొడిచిరి. వారిలో ముగ్గురిని సబుయినస్పెక్టరు న్య యముగ నెరుగును గాన వారి నతడు చెడదిట్టపాగెను. తమ పణ చెప్పడని నిరోధించెను. వారు చెప్పలేదు. అకాలిలు సర్ శ్రీ ఆకలు అనివచ్చెల్ల గొంతుకలు నులుముట గడ్డములు పట్టి లాగుట మున్నగునవి జరుగుచునే యున్నవి. ఆదెబ్బల గురు తులను చూచి వారు సర్ ఆకలు అని అరచిరిని గుర్తించి వెట్టి గారు మండిపడి అది గురుద్వారము కాదని నడుపుచు వారిని మరల గట్టిగ కొట్టెను.

ఉద్యోగుల దుర్మగ్రహము.

సర్కారు మన తలు సింగుగారు మున్నగు వారు పాటలు పాడుచు వెళ్ళగనడచుచుండ నొక ఆంగ్లేయుడు 24 వ తేదీని మోటుగా వారిని త్రోసెను మేము పాటలు పాడుచున్నా మనగా మీపాటలును మీరును గంగలో గలియని అని అతడెచెను.

సబుయినస్పెక్టరు రాయబారము.

ఫించెను సిపాయిల జరి బసజేసిన స్థలమునకు 24 వ తేదీని గురుబాగు గబుయినస్పెక్టరు వచ్చి నాయకుడు సుజే దారు అమరసింగుగా రెక్కడ నని అడిగెను. ఆయన ఎచటికో వెళ్లి చని చెప్పగా సబుయినస్పెక్టరు వెళ్లిపోయి మరలి వచ్చెను. వెద్దెవార సుజేదారుగారిని మావగోరుచున్నాడనెను.

మేమందరమును 26 వ తేదీని వచ్చెదమని నాయకుడు

చెప్పగా సబుయినస్పెక్టరు వెళ్లి మరలివచ్చి అటులే చెప్పెను. గురుకాగ్రాను సూర్య ఏయిన చెప్పగోరినచో గురుద్వారము నున్న నాయకునితో చెప్పదగును. అంతకంటె ముఖ్యవిషయ మైనచో గురుద్వారాసంఘమువారికి తెలుపదని నని నాయకుడు తెలుపగా, సబుయినస్పెక్టరు వెళ్లిపోయెను. మరల రాలేదు.

23 వ తేదీవిచారణ

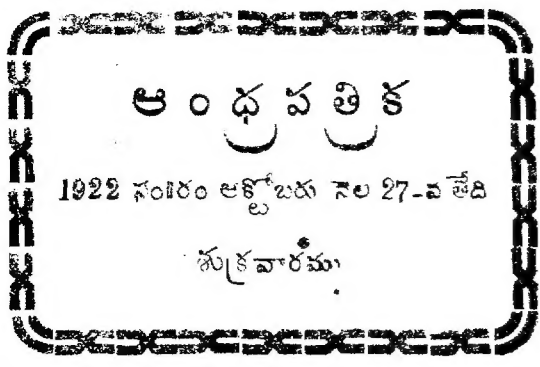
23 వ తేదీని విచారణకు పంపబడిన వారిలో 21 మందిని విదలివేసిరి.

24 వ తేదీఅరెస్టులు

24 వ తేదీని 121 మందిని అరెస్టుచేసిరి. సిక్కుగురువు గురు గోవిందసింగును పోలీసు లొకను తట్టుచునే యున్నాడు. 23 వ తేదీని అరెస్టుచేయబడినవారిలో భాయి వారికన్నసింగు సర్ శ్రీ ఆకలుఅని అడగగా అతని నొక కిచ్చేట గొంతు నులి మెను. పిమ్మట వెట్టిగారు పట్టి గట్టిగ కొట్టెను. (స్వరాజ్య).

రంప విత్తూరి ప్రభుత్వ ప్రకటనము

చెన్నపురి, ఆక్టోబరు 25:—ఆక్టోబరు 3 వ తేదీని యిది వర కొక ప్రకటనము చేయబడెను. అటుపిమ్మట మలబారునుండి వెళ్ళిన పోలీసులును యితరులును శిక్ష నభ్యసించుచుండిరి. అచ్చటచ్చట శిక్షనముల నేర్పరుచుచుండిరి. ఈ ఏర్పాటులు జరుగుచుండగానే శివారాధరాజును అతని జట్టును దొమ్మి గూడెం ప్రక్కనుండి వెళ్లి పోయిరి. 13 వ తేదీని వారుగలిపేడు కడకు వెళ్లిరి. 15 వ తేదీని ఆడ్డ తి గల పోలీసు నే ము దొంగకొరి. అచట యల్లవరం డిట్టితాసిల్దార్ కచేరీ యున్నది అచట నొక పోలీసు యినస్పెక్టరును కొంతమంది పోలీసుల నుంచిరి. విత్తూరివారులు వచ్చుచుకే పోలీసులలో 10 మంది మాత్రమే అట మిలిరి. 15 వ తేదీ రాత్రి 90 గంటి విత్తూరి వారులు వచ్చిరి. పోలీసు దళములు వచ్చుచున్నది విని వారు తెల్లవారకముందే వెళ్లిపోయిరి. ఇంస్పెక్టరు వారు వెదికిరిలేదు. ఆ విషయమున దాగియుండెను. గోదావరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసు దళముతో 16 వ తేదీ ఉదయమునకు ఆడ్డ తి గలకు వచ్చెను. ఆప్పటి కచటి పోలీసు లందఱును మరల చేరుకొనిరి. తాలూకా కచేరీలో విలువగల వస్తువుల నన్నిటిని అడివరకే తీసి వేసిరి. విత్తూరివారిల కచట ఆహారపదార్థములు లేవు మరెమి యును దొరకలేదు. ముఖ్యుకటి చెండు గ్రామములకు గూడ నొదుకొని విత్తూరి వారులు 18 వ తేదీకి చోడవరము వంకు వెళ్లిరి. పోలీసులు వారిని తరుముచున్నారు. కాలమానముగూడ పోలీసుల కనుకూలముగాలేదు. ఆర్. పి. ప్రభాకర్ ప్రధాన కార్యదర్శి, చెన్నపురి వారతము, వట్టిట డిపార్టుమెంటు.

రీడింగు ప్రభువుగారి రాజీనామా.

రీడింగు ప్రభువుగారు తమ యద్యోగపదవికి రాజీ ఇచ్చెదరని వదంతులు ప్రబలుచునేయుండెను. అంగ దేశపత్రికలలో మహలనీ వార్త ప్రాముఖ్యము బడసెను. బోనార్లగారి మంత్రివర్గమున పీలు ప్రభువుగారు జేరిరి. హిందూ దేశమునకు మరల పోరాజ్యాంగ కార్యదర్శిగ నియమితులయిరి. పీలు ప్రభువుగారి ఆగమముచే మార్షింగుపోస్తు పత్రికకు పట్టరాని సంతోషము గలిగెను. మాంటాగూ గారి పరిపాలనపు దుష్ఫలితములు రీడింగు ప్రభువుగారి మూలమున వృద్ధియయ్యెనట. వీనిని దొలగించుటకు పీలు ప్రభువుగారు పోరాడుదురని, మార్షింగుపోస్తు పత్రిక తలంపు. మార్షింగుపోస్తు పత్రిక క్లాఫింగులు బట్టి, పీలు ప్రభువుగారి నడవడిని గ్రహించవచ్చును. లాయడుజార్జిగారి ఉక్కుచట్టపు ఉపన్యాసమునకు పీలు ప్రభువుగారు చాలవరకు కారకులని తెలియుచున్నది. వెన్ను బిల్లును పునరుద్ధరించుపట్ల, పీలు ప్రభువుగారి ఒత్తిడి గలదని యనుకొనిరి. సివిలుసర్వీసు విషయమునను, మరి కొన్ని విషయములగుర్చియు ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచనలను, పీలు ప్రభువుగారు త్రోసివైచినటుల తెలిసెను. పీలు ప్రభువుగారి పరిపాలనలో అధికార నిరంకుశత్వ మింకను వృద్ధియగునని భావింపవచ్చును. అభివృద్ధికి పరమ శత్రువుగా మార్షింగు పోస్తు పత్రిక యభినందించుచున్నపుడు, పీలు ప్రభువు పరిపాలన మేతీరున కొనసాగునో యూహించుట సులభసాధ్యము. రీడింగు ప్రభువు త్వరలో స్వదేశమునకు రాక తప్పదని, మార్షింగుపోస్తు పత్రిక తలంచుచున్నది. పీలు ప్రభువునకును తమకును తీవ్రవాధిపాయభేదములు పొడముచుండ, తమ కండగనుండే లాయడుజార్జిగారు ప్రధానమంత్రిగ తేకయుండ రీడింగు ప్రభువు రాజీనామా యిచ్చుట యందు వింతలేదు. రీడింగు ప్రభువుగారు లిబరలు కక్షమువారగుటచే, కన్న ర్వేటిపు మంత్రులకును వారికిని సామరస్యము గుదురుట కష్టము. ప్రధాన మంత్రియగు బోనార్లగారును, ఇండియా కార్యదర్శియగు పీలు ప్రభువుగారును, సహాయ కార్యదర్శియగు వికటరులుగారును కన్న ర్వేటివులు.

బొంబాయి నుండి త్వరితముగ నింగ్లండునకు కయనమైపోవుచు, తాము కన్న ర్వేటిపు స్థానమున కధ్యక్షులుగ నిలిచెదమని, వికటరులు ప్రభువు తంతు వార్తనంపియుండెను. కట్టి కాచివడపోసిన కన్న ర్వేటివుల మధ్య రీడింగు ప్రభువు పనిజేయుట దుస్సాధ్యమగును. రీడింగు ప్రభువుగారు రాజీనామానిచ్చుటకు మంత్రులలోగలిగిన మార్పు కారణమని గ్రహింపవచ్చును. కాని లండను జేయిలీ ఎక్సు వెన్ను పత్రిక మరేయొక కారణము సూచించుచున్నది. ప్రభుత్వపు మార్పువలనగాక, రెండు సంవత్సరములు మాత్రము ఉద్యోగపదవియందుండి, పిమ్మట తిరిగినచుటకు మొదటనే ఏర్పాటుజేసియుండుటచే, రీడింగు ప్రభువుగారు రాజీనామానిచ్చెదరని ఈపత్రిక చెబుచున్నది. ఈ కారణము కడు విచిత్రముగనున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారు రట్టి ఏర్పాటు జేసికొనియున్న

చో, ఇంతవరకు దాని నేల బయటపెట్టలేదు? హిందూ దేశస్థిని గ్రహించుటకే కొంతకాలము వట్టును. పిమ్మట తాను కావించదలచిన ఏర్పాటులు సఫలమగుటకు రాజప్రతినిధికి వ్యవధి కావలయును. రీడింగు ప్రభువుగారు రీడేశమున కేతెందునప్పటికి, వారి కేయదేశముగలదు? రెండు సంవత్సరములేదో యొకరిని తమాషాగా కాలము గడపుటకు వీరువచ్చియుండురా? జేయిలీ ఎక్సు వెన్ను పత్రిక సూచన నిజమగుచో, యుద్ధారంభమున మిత్ర మండలి తేసికొనన రహస్యపు ఒడంబడికల నిది బోలియున్నది. తుర్కీని కబళించుటకు, యుద్ధారంభమున మిత్రమండలి దేశములు రహస్యముగ నంగీకరించినట్లు, లాయడు జార్జిగారి యుపన్యాసము బట్టి తెలియుచున్నది. వైకిమాత్రము, తుర్కీ కెట్టి హాని గావించ తలపెట్టలేదని లాయడు జార్జిగారు వాగ్దానము చేసియుండిరి. ఇటులనే రెండు సంవత్సరములు హిందూ దేశపు సౌఖ్యము ననుభవించి వెడలిపోవలయునని, రీడింగు ప్రభువుగారు మొదటనే ఏర్పాటుజేసికొనిరి గాబోలు! ఈవార్తలందలి సత్యాసత్యము తెలుసున్నను, రీడింగు ప్రభువుగారు రాజీనామానిచ్చి వెడలిపోయెదరేని, చింతించువారెవరుండరు. రీడింగు ప్రభువుగారి పరిపాలన మపజయము గాంచెను. నిరంకుశాధికారులు నడిపిసేరీతిని వీరు నడిచిరి. చార్జన్లమునకు పురికొల్పు ని నిరాకరణాలంబులతోలికి బోమని, మొదట నిచ్చిన వాగ్దానమును రీడింగు ప్రభువుగారు చెల్లించి యున్నచో ఇంతటి విషమస్థితి జనింపకుండేదే ఆవాగ్దానమునకు విరుద్ధముగ, వారు ఆహింసా బద్ధులగు నాయకులపై దాడివెడలి, తీవ్రనిర్బంధ ప్రయోగమునకు పాల్పడిరి. ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను రక్షించుటకు మారుగ, లా, ఆర్డరు దేవతను వీరు ఉపాసింపసాగిరి. లా, ఆర్డరులని నిరంకుశాధికార ప్రయోగమయ్యెను. లా, ఆర్డరుల సంరక్షణకు ప్రజాంగీకారము ప్రధానాధార మగు సంగతిని వీరు గ్రహించలేక బోయిరి. ప్రజాభిలాషలను గ్రహించి వానిని సంతృప్తిపరుచుటకు మారుగ, ఉక్కుచట్టపు మార్గమునే రీడింగు ప్రభువుగారు గూడ అనుసరించిరి. రీడింగు ప్రభువుగారు తమ లోపమును గ్రహించి, విరమించుటయే భావ్యముగ నుండును. రాజప్రతినిధి స్థానము నెవ రలంకరించి నను, ఇంగ్లండులో నే రాజకీయ పక్షము ప్రాబల్యము వహించినను, పరాధీనమగు హిందూ దేశమున కొక్కటియే. హిందూ దేశము ఈమార్పుల గని కలవరపడక, తన ధర్మమును నిర్వహించి త్వరలో స్వాతంత్ర్య సిద్ధిగాంచుట శ్రేయస్కరము.

జాతీయావమానము

శాసనసభలలో మరల బ్రవేశించుట భారత జాతి కవమానకరమని, జాక్వరు వరదరాజులు నాయుడుగారు శ్రీవిల్లిపుత్తూరు తాలూకా సమావేశమున కధ్యక్షులుగనుండి, షా చ్చ రించిరి. స్వరాజ్య సాధనమునకు సహాయ నిరాకరణమే ముఖ్యసాధనమని తమకు విశ్వాస మేర్పడినటుల నాయుడుగారు స్పష్టపరచిరి. భారతజాతి పునర్నిర్మించబడుచున్నది. కాంగ్రెసుసభపై దేశమునకు అఖండకారవ మేర్పడినది. ప్రజలలోగలిగిన గాఢ ప్రజోధము నాధారముగ తేసికొని, దేశము సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధిని బడయవలెనని, నాయుడుగారి యుద్దేశము. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున నాయకులు తమ ధర్మమును విడనాడుచో, దేశమునకు ఘోరా నరము వాటిల్లునని, నాయుడుగారు మందలించుచున్నారు. శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకన్న జాతికి నెక్కుడు అవమానకరమగు విషయ మేదియు లేదని నాయుడుగారు చెలిపిన సంగతి నెల్లరును గుర్తించుట భావ్యము. శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకు వీరును, సహాయ నిరాకరణమును విరమించుటకు నాయుడుగారు ప్రయత్నము చేరి ని కో థి య ప్రయత్నము స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుటకు మారుగ, జాతియొక్క ఆత్మగౌరవమును క్రుంగ జేయునని నాయుడుగారు చెలిపిన సంగతి సత్యమనుటకు సందియము లేదు. ప్రపంచదృష్టి హిందూ దేశముపై నిలచియుండుటకు ముఖ్యకారణము సంస్కరణముల బహిష్కారమే. ప్రతివ్యంధనలు కొనసాగుట యసంభవము. ప్రభుత్వమువారు వీనిని లెక్కింపక తమ కనలను జరుపుకొన గల్గుదురు. నాయుడుగారు సూచించినటుల, సంస్కరణములు వానియంతట నవియే భగ్నమగుచున్నవి. వానితోలికి ప్రజలుబోయి తమ కాలమును వ్యర్థపరుప నక్కరలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము విఫలమయ్యెనని తెలిసిన విషయమే. శాసనసభా బహిష్కారము, సహాయ నిరాకరణము నకు ప్రాణము, నిరాకరణాలంబులు శాసనసభలో బ్రవేశించుటచే, అధికారవర్గప్రతిష్ఠ బలమగును. తమిళనాడు, జాక్వరు వరదరాజులు నాయుడుగారి హితము నాలించి, శాసనసభా బహిష్కారమును కొనసాగించి, మహాత్మునియొక భక్తి జూపుగాక!

లేదని నాయుడుగారు చెలిపిన సంగతి నెల్లరును గుర్తించుట భావ్యము. శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకు వీరును, సహాయ నిరాకరణమును విరమించుటకు నాయుడుగారు ప్రయత్నము చేరి ని కో థి య ప్రయత్నము స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుటకు మారుగ, జాతియొక్క ఆత్మగౌరవమును క్రుంగ జేయునని నాయుడుగారు చెలిపిన సంగతి సత్యమనుటకు సందియము లేదు. ప్రపంచదృష్టి హిందూ దేశముపై నిలచియుండుటకు ముఖ్యకారణము సంస్కరణముల బహిష్కారమే. ప్రతివ్యంధనలు కొనసాగుట యసంభవము. ప్రభుత్వమువారు వీనిని లెక్కింపక తమ కనలను జరుపుకొన గల్గుదురు. నాయుడుగారు సూచించినటుల, సంస్కరణములు వానియంతట నవియే భగ్నమగుచున్నవి. వానితోలికి ప్రజలుబోయి తమ కాలమును వ్యర్థపరుప నక్కరలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము విఫలమయ్యెనని తెలిసిన విషయమే. శాసనసభా బహిష్కారము, సహాయ నిరాకరణము నకు ప్రాణము, నిరాకరణాలంబులు శాసనసభలో బ్రవేశించుటచే, అధికారవర్గప్రతిష్ఠ బలమగును. తమిళనాడు, జాక్వరు వరదరాజులు నాయుడుగారి హితము నాలించి, శాసనసభా బహిష్కారమును కొనసాగించి, మహాత్మునియొక భక్తి జూపుగాక!

శారదా నికేతనము

గత సోమవారపు పత్రికలో, కార్యదర్శిను లగు ఉన్నవ లక్ష్మీజాయమ్మ, చీమకుర్తి సత్యవ తమ్మగారు గుంటూరు శారదా నికేతనముగూర్చి వంపిన విజ్ఞప్తిని ప్రచురించియుంటిమి. స్త్రీలకు జాతీయపద్ధతుల ననుసరించి విద్యనేర్పట, నూతన ప్రతిష్ఠాపనోద్దేశము. దీనిని నవంబరు 2 వ తేదీన స్థాపించెదరు. ఇందు సంస్కృతము, తెలుగు, హిందీ, సంగీతము, చిత్రలేఖనము, నూలువడుకుట, నేత, కుట్టుపని మొదలగునవి నేర్పబడును. ఉన్నత విద్యను స్త్రీలకు గొలుపుటకు నిర్వాహకులు తలపెట్టిరి. విద్యార్థినులకు వసతిగృహముగూడ నేర్పరుపబడనని విజ్ఞప్తి చెలుపుచున్నది. విద్యవతులగు స్త్రీలు ఐలువురు ఉచితముగ విద్యనేర్పట కంగీకరించుట మిగుల ప్రోత్సాహకరము. కార్య నిర్వాహక సంఘమునకు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి నధ్యక్షులుగ నేర్పరుచుటయు, విజయూరి భావనాచార్యులుగారు కోశాధికారిగను, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు సహాయ కార్యదర్శిగను నుండి తోడ్పడుటయు, నూతన ప్రయత్న సాఫల్యమున కెంతయు ననుకూలంపగలవు. ధనమువలన గాని ఏకాగ్రమును కొనసాగ నేరదు. ప్రస్తుత ప్రయత్నమునకు రెండలక్షల ద్రవ్యము గావలయునని, విజ్ఞప్తి చెలుపుచున్నది. ఈసమయమున పురుషులతో బాటు స్త్రీలును హిందూ దేశాభివృద్ధికితోడ్పడు కెంతయు శుభసూచకము. జాతీయ విద్య పురుషులతోపాటు స్త్రీలకుగూడ గొలుపుట అత్యవసరమని వేరుగ విన్నవింప బనిలేదు. శారదా నికేత నాశయములు సఫలమగుటకు, ఆంధ్రులు ధనసహాయముజేసి, నిర్మాణ కార్యక్రమముపై గల యభిమానమును కార్యరూపము దాల్చుజేయుట ధర్మము. శారదా నికేతనము సుస్థాపితమై చిరకాలము పదిలుగాక!

ప్రపంచ సందేశము

మహాత్ముని సందేశమును ప్రపంచ సందేశముగ భావించుచున్నట్లు, అమెరికానుండి ఎల్లా జి. రిచ్ డేల్ అను నామె బొంబాయి క్రానికలు పత్రి

కకు వ్రాసిన లేఖవలన విడితమగును. క్రీస్తు సిద్ధాంతములకును, మహాత్ముని యుపదేశములకును ఈమె పోల్కిజాపుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రపంచమునకు నూతనమార్గము జూపెననియు ఈమార్గము ప్రపంచవ్యవహారసంఘిని మార్చి వేయననియు, ఈమె విశ్వసించుచున్నది. సత్యము, ధర్మము నారాధించేడి ఆర్యావర్తము, రక్తముచే మలినము గాని పవిత్రహస్తములతో ప్రపంచము నాధ్యాత్మికరంగమునకు ఆహ్వానించి గమ్యస్థానము చేర్చగలదని, రిచ్ డేల్ గారు భావించుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముని సందేశము ననుసరించువారు, దానియందలి విశాలార్థమును గ్రహించుట మేలు. సాత్త్వికప్రపంచమున దూరదృష్టి గలవా రనేకులు, గాంధీ మహాత్ముని సందేశమే ప్రపంచవిముక్తికి తోడ్పడగలదని నమ్ముచున్నట్లు, వెల్లడియగుచున్నది. అట్టితరీ, గాంధీ సందేశమునకు భంగకరముగ నేకార్యము హిందూదేశమున జరిగిన హిందూదేశమునకే. గాక ప్రపంచమున కంతకును నష్టము వాటిల్లునని గ్రహించవలయును. హిందూదేశము తాను ముందుగ నసందేశము నాచరణలో బెట్టి ప్రపంచమును నడుపుట యవసరము.

రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల

రాజకీయ నిర్బంధితుల సందరను విడిచిపెట్టవలయునని కోరుచు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ తీర్మానించెను. ప్రభుత్వపక్షమున ప్రీమాంటిలుగా తీర్మానము వెదిరించుచు, సందిగ్ధసమయ మరుచించినపుడు ప్రభుత్వమునకు మితవాదులు తగిన సహాయము జేయలేదని, యధీక్షేపించిరి. వంగదేశ శాసనసభ వారి తీర్మానమును వెనుక గావించి యుండిరి. కాని లాభ మేమియు గలుగకపోయెను. ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టుదలను విడనాడలేదు. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారుగూడ ఈ దారి నేదొక్కేదని, ప్రీమాంటిలుగా ప్రసంగము తేటపరుచుచున్నది. కాని, ఒక్క సంగతిమాత్రము వెల్లడియయినది. నిర్బంధములవలన రాజకీయ నిర్బంధితుల నిశ్చయము తొలగిపోలేదని ప్రీమాంటిలుగారు గ్రహించిరి. నిర్బంధముల ప్రయోజనశూన్యత వెల్లడియయ్యెను. అందుచే నేడుగాకున్నను రేపయినను, రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయక వీలుండదు. శాసనోల్లంఘన సంఘ నివేదికము ప్రకటింపబడిన పిమ్మట గాని, ఏసంగతియు జెప్పవీలులేదని ప్రీమాంటిలుగారు బలుకుట, అధికారప్రతిష్ఠ నింకను కాపాడుకొనుట కని ఎంచవచ్చును.

పటెలుగారి లేఖ

గుజరాతు కాంగ్రెసుకమిటీ కధ్యక్షులగు నల్లభభాయి పటెలుగారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శికొక లేఖను వ్రాయుచు, రాజోపు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభను జరుపక, శాసనోల్లంఘన సంఘము వారి నివేదికను విచారించుటకు క్రొత్త నెన్నుకొనబడెడి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమున కవకాశ మీయవలయునని కోరియుండిరట. ఇక రెండు మాసములలో గయానగరమునందు కాంగ్రెసు సభయే గూడును. అప్పుడేవో యొక నిర్ధారణ గావించక తప్పదు. శాసనోల్లంఘన సంఘమువారు సమష్టి శాసనోల్లంఘనమున కనుజ్ఞ యిత్తురని భావించుచు. ఇక శాసనసభల ప్రవేశముగూర్చి నిర్ణయించుటకు, విచారణసంఘము వారికి ప్రసక్తి లేదు. ఆ విషయము వెనుకనే నిర్ధారణయయ్యెను. మరల నావ్రక్ష ఇంతవరలో నుదయింపదు. అన సరమగుచో కాంగ్రెసు సభయే దానిని విచారించును. అందుచే పటెలుగారి సూచనసంగీకరిం

చిన, నష్టమేమియు గలుగదు. ఈమారు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసూచనలు సలహాలుగ మాత్రమే బనికవచ్చును. కాంగ్రెసు త్వరలో జరుగ నుండుటచే, కాంగ్రెసు నిర్ణయమే ప్రమాణ మగును.

విజయవాడ మ్యునిసిపలు సంఘము

1919 సంవత్సరము నవంబరు నాడు అంతరింపవలసిన విజయవాడ మునిసిపలు సంఘము నేటి వరకు అవిచ్ఛిన్నముగ రాజ్యము చేయుచున్నది ఎటులయిననో, గత మేమాసమున ఎన్నికలు జరిగెను. జూలై నెలలో గాని గెలుపొందిన వారి నామములు గెజెట్టులో ప్రచురింపబడవలెద్యును. ఇంత యాలస్యము జరిగినను, క్రొత్తసభ్యులు మ్యునిసిపలు సంఘములో బ్రవేశింపవలయుగలేదు. ఏలనన, క్రొత్త మ్యునిసిపలు చట్టము క్రింద క్రొత్తగా నామ నేటు జేయబడిన సభ్యుల పేర్లు గెజెట్టులో నింకను ప్రకటింపలేదు. ప్రాతకాన్సిలు ఎప్పుడు అంతరించునో ఆ తేదిని ప్రకటింపలేదు. ఆ కారణముచే ప్రాత కాన్సిలురులు, ప్రాత చైర్మెనుగారును హాయిగా కాలము గడుపుచున్నారు. నేటు పేయర్లెన్సుకొనిన సభ్యులకు ప్రవేశము లేకున్నది. ఇందు విషయమై గడచిన శాసనసభలో ప్రశ్నింపబడినను, ప్రయోజనము గలుగదయ్యెను. స్థానికస్వపరిపాలన మీ రీతిని కొనసాగుచున్నది. నూతన సంస్కరణముల వలన, ఎట్టి లాభము గలుగుచున్నదో యూహింపవచ్చును.

సిలోను కాంగ్రెసు: రాటము

సిలోను కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము గూర్చి, శాసన సభ్యత్వపదవికి ఇటీవల రాజీనామా నిచ్చిన సభ్యులను అభినందించెను. ఇక ముందు నుండియు, సింహళదీప్వమునందలి ప్రతిగ్రహము నందును నూలుపడుకుట బట్టలనేయుట మొదలగు పనులు జరుగుటకు ప్రోత్సాహము గలుగజేసి, తమ దేశమునకు ఆర్థిక దాస్యమును తొలగించుటకు కృషిసలుపవలెనని, కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. హిందూదేశమునందే గాక ఇతర దేశములందు పైతము రాటము వలన, ఆర్థిక దాస్యము తొలగు నను భావము వ్యాపించుచున్నందుల కెంతయు ముడము గలుగుచున్నది. రాటపు సందేశము మూలములకును ప్రాకకదప్పదు. దాస్యమును తొలగించుటకు, రాటమున కన్నను సులభమార్గ మింకొకటిలేదని వెల్లడియగుచున్నది. ఇట్టి యమూల్యసాధనమును భారతీయులు విడనాడక, దేశమున కార్థిక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును లభింపజేసెదరు గాక!

ఎర్రెండు స్వాతంత్ర్యము

ఎర్రెండు రాజ్యాంగ విధానచట్టమును, ఐరిషు పార్లమెంటు సభవారు పూర్తిగ నంగీకరించిరియు, బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారియొప్పువల కది పంపబడు ననియు, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఎర్రెండులో నుభయపక్షములవారు సమాధానపడట కవకాశ మేర్పడుటచే, ఐరిషు ప్రజల స్వాతంత్ర్య మికమీద సుసావితమగుననియు, ఎర్రెండు దేశ మికముందు లోక క్రేయమునకు తోడ్పడుననియు తలంప వచ్చును. ఎర్రెండుతో పాటు, ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యము గూడ సుస్థిరముగ నెలకొనుననియు, జులైలో పాపా గారు త్వరలో విడుదలయగుమరనియు భావించెదము. ఎర్రెండు, ఈ జిప్టులు స్వాతంత్ర్యములము గ్రోలుచుండ, హిందూదేశము మాత్రము అంధ కారమున బడియుండునా? త్వరలో నడియు

స్వాతంత్ర్య సాఖ్యము ననుభవించక మానదు. ప్రస్తుతచిహ్నము లట్టి ఫలితమునకు త్రోవ జూపుచున్నవి. స్వాతంత్ర్యభిలాష ప్రజల మనముల నాన హించినపేమ్మట, అది సఫలము గాంచకపోదు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము నవంబరు 20-వ తేదిన కలకత్తాలో గూడునట్లు అధ్యక్షులు నిర్ణయించిరి. శాసనోల్లంఘన సంఘమువారి రిపోర్టు ఈనెల 30-వ తేదిన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు పంపబడును. ఈ సంఘములు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు రిపోర్టు ప్రతులను పంపగలవు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు, తమధర్మమును ప్రశంసార్థముగ నిర్వహించుటకు భగవానుడు తోడ్పడు గాక!

గౌ. శర్మగారు

కరాచీలో మూడురోజులు చాలపమీదనుండి, విమానములందు చోటును దర్శించి, ఆంగ్లంబునపు విమానములో నూరు చుట్టివచ్చిరి. కరాచీలో నుభవ్యసింహుడు రెండు సంవత్సరముల నుండియు తానుదోగడన నుంటి వనియు, తమ సహోద్యోగులు బహు శ్రమపడి భారతీయుల పునావృద్ధిని సంస్కరణముల విజయమునకును స్వలాభాపేక్ష లేకుండ పని చేయుచుండినయు, ప్రమాభివృద్ధికి కృషిసలుచుండి రనియు, సహకారముల లాభము కలుగుననియు, అసహాయాద్యముల వల్లను ప్రతిహేలాంధోకనమువల్లను లాభము చేకూరి దనియు, కాంగ్రెసు తన మతమును మార్చికొనదగు ననియు పలికిరి.

26 వ తేదిన గౌ. శర్మగారు కరాచీనుండి లాహారున కదిలెంచిరి. ఇచ్చట 2 రోజులుండి ఢిల్లీ కేగుదురు. సిజిల్ ఫికరాలీఖాన్ గారింట సమావేశము, రాత్రి హరికన్ లాటు గారింట విందును గుడిచెదరు.

గౌ. శర్మగారు కరాచీ డెయిలీ నెజులులో ప్రకటింపబడిన తమ సంభాషణము తప్పు అభిప్రాయము కలిగించుచున్న దనియు, ముందు తమకు చూపింపబడి ప్రకటింపవలదని తెలిపి వనియు ఆసోసియేటెడ్ ప్రెసు ప్రతినిధిలో చెప్పిరట.

కూచిబీహారు మహారాజాగారు సీమ కేగుట

26 వ తేదీ రాత్రి ఈ. వి. వైల్డ్ ఓనర్లందు మెయిలులో కూచిబీహారు మహారాజాగారు సీమకు ప్రయాణమైరి.

కలకత్తా ట్రాంవేవనివాండు

కల్కత్తా ట్రాంవేవనివాండు యజమానులతో సంప్రదించుట. ఈమధ్య కలకత్తా ట్రాంవేవనివాండులో సంచలనము కలిగినది. వారు తమ కల్కత్తా ట్రాంవేవనివాండు సంఘసభను చర్చించిరి. అనేకసభలు జరిగెను. సమ్మె సూచింపబడెను. కాని అధ్యక్షుడు ఎ.కె. సి. సేనుగారు రిటేంట్ టుచే చర్య జరుగలేదు. సేనుగారు వచ్చి సుకమపద్ధతుల వాదోశనము జేయుడని పనివాండుకు బోధించిరి. అంతరము 26 వ తేదీని సేనుగారు అధ్యక్షతన నొక రాయబారము ట్రాంవేవనివాండు సేనేటరు ఆలెనుగారిని దర్శించెను. పనివాండుకల్కత్తా విచారింపబడెను. రాయబారమున నడచినసంగతు లన్నియు రాజోపు యూనియన్ సభలో విచారింపబడును.

కాలాజార్ జ్వరము

కలకత్తా ఆరోగ్య శాఖోద్యోగి అభిప్రాయము కలకత్తాలో కాలాజార్ జ్వర మెక్కువగనున్నపు, భయపడ నవసరము లేదనియు చాలకేసులు బయటినుండి వచ్చినవనియు ఆరోగ్య శాఖోద్యోగి తెలుసున్నారు. 1918 లో 477, 1920 లో 580, 1921 లో 645 గురు కాలాజార్ జ్వరము అనుభవించి చచ్చిపోయిరి. ఆ 3 సం॥లలో మరచగా 109, 182, 204 గురు చనిపోయిరి. గతవారము మరణములలో 43/10 కేసులు బయటనుండి వచ్చినవారివే. ఈ సంవత్సర ప్రభుత్వ శాఖయని 122 గురు కాలాజార్ వలన చనిపోయిరి. అందు 40/10 మంది బయటనుండి వచ్చినవారే. రోగులలో భారతీయ క్రైస్తవులు, ఖండారతవాసులు, ఆంగ్లో హిందూ వైద్యులు నెక్కువగ నున్నారు.

బ్రిటన్ రాజకీయ పరిస్థితి

నూతన మంత్రులు ప్రమాణముల గైకొనుట

లాయడు జార్జి లిబరలు ల విధానము

కార్మిక విధానము

రీడింగు ప్రభువు రాజీనామా య్యవచ్చును.

ప్రతమంత్రులు అధికారముల

సార్వభౌమన కప్పగించిరి

రీడ్లు, అక్టోబరు 25:—రీడింగు, ప్రాతమంత్రులు బరింగుహౌసు సభమున కరిగి సార్వభౌమనకు తమ అధికారములను, ముద్రలను, అప్పగించిరి. మేల్స్ యువరాజు, యార్క్ ప్రభువు, సార్వభౌమను, వీరితోగూడిన ప్రీమియర్లు ముందర నూతనమంత్రులు ప్రమాణముల గైకొనిరి. ప్రాతమంత్రులైన గవర్నర్ చర్చిల్ గారును, యథాంగమంత్రిగా నుండిన ఎం. ల్యామింగుటను వార్డింగుట గారును, ఇంకయు కొంతమంది ప్రాతమంత్రులు, తాము అధికారముననున్నపుడు బ్రిటిషునీతిని సర్వము వాడుకచూపున తమకు చాలసహాయపడిన పర్మనెంట్ అధికారులందరికిని కృతజ్ఞతల దెబ్బను వార్తల నందిరి.

లాయడు జార్జి గారి విధానము

శాంతి, సాభాగ్యవిధానముల కనుకూలము

రీడ్లు, అక్టోబరు 25:—రీడ్లు ఆధ్వర్యమున కన్వేనియెంట్ లాయడు జార్జి గారు తమ స్వదేశీ విదేశీయులపట్ల విధానముల నుద్ఘోషముగ తెలియజేసిరి. “ప్రభుత్వము మనదేశమున పాలించుచున్న నానికి వట్టి తేనిపోని అటంకముల నిచ్చుచుండరాదు. ఎప్పుటికిని అసమంజసవిమర్శమునకు తావియ్యరాదు. భర్త్య పథమే మనకు ముఖ్యము అని తెలియజెప్పిరి. కాంతివాదుకమైనట్టియు, ఆర్థిక సాభాగ్యప్రదమైనట్టియు, నిశ్చలభివృద్ధి బొందునట్టియు ఏదేమైనా కేనియు, ఏదేమైనా కేనియు తాము అనుకూలముగ నుంచునని జెప్పిరి.

దేశీయలిబరలుల విధానము

తమెదిలించుకుని బోనర్ల గారికి హెచ్చరిక

రీడ్లు, అక్టోబరు 25:—రీడ్లు సమాజే ప్రెసనుయము, హాటలు విక్టోరియా యందు ఉపన్యాసవశమున లాయడు జార్జి గారు కేవలము లిబరలు విధానమును, భావములగుర్తి కొంత ముచ్చటించిరి. సాంఘికవాదుల అసంతృప్తివాదమును తామెదిలించుట ముఖ్యమైనదని వారు నూదించిరి. స్వతంత్రలిబరలులు తమవై యార్జ్య తెలియచుటచేతను, వారు తమ యిచ్చునీతిని సానుకూల నెదిరించుచున్న జగదములు ప్రారంభమైన వని వారు తెలిసిరి.

కేవలపాక్షిక నిజములు మనమున నిశీకరించి ముఖ్యముగా తమను ఇండి పెండెంటు లిబరలులు మఱచిపోయిరియు, ప్రభుత్వముపట్ల తాము తేనిపోని ప్రాతిహేయము కల్పింప నిచ్చుగింప రనియు, ఇరుపక్షములభావములకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులనియు, వైహేయు బహిరంగతరంగాల తంతును కేవలము లిబరలుల ప్రతికూలించిన, తాముకూడ వారికి ప్రతికూలముగ ఆచరించుటకంటే సేరుమార్గమే లేదనియు వారు తెలియజేసిరి. (హార్లెడ్లు) ఈకడటి వాక్యములు బోనర్ల గారికి కేవలము లిబరలులకు ప్రతికూలముగ నుండవలసి హెచ్చరికను నూదించునని అచ్చటి ప్రజలు తలచిరి.

బ్రిటన్ అభివృద్ధి మొదలు తరువాతనే పక్షాభివృద్ధి

“బ్రిటన్ అభివృద్ధి మొదలు తరువాతనే పక్షాభివృద్ధి” అని లాయడు జార్జి గారు చెప్పిరి. పనికిమాలిన మామూలుతో “నెయిర్ల” ప్రభుత్వమునకు, విదేశములతో చెలిమిచేయుట యందును, కాంతిని స్థాపించుటయందును సాధనముగ సాయపడుచు, ఇతరదేశముల రక్షాంగకర్తలుట బ్రిటన్ ను బంధించుటకు నిష్పదమంద నుండునని తమతమనాటికి వారు హితవుగ జెప్పిరి. తాము మిక్రమందలి హస్తములంకే ప్రేమిల్లు సమస్త వదలియుండిన కాని స్వాతంత్ర్యమే కూలిపోవుచుండెనని ఉపమానమును వాచిరి. భాగ్యవంతులకును, కార్మికులకును అన్యోన్యమైత్రుదరణలయననియు,

ఒకరికొకరు సహాయపడవలయుననియు, వ్యవసాయము అభివృద్ధి జేందవలయుననియు కూడ వారు చెప్పిరి. మత్తుపదార్థముల వ్యాపారమునకు వారు ప్రతికూలముగానుండి, వలసరాజ్యములందును, భారతదేశములందు వాగుక నమలులోనికి తేబడిన ప్రేడు వెనీలిటీను సవమె కొంత విజయ మొందునో తెలియజూచిరి. చాలకలకలు జరించు సమయమున తమప్రభుత్వము వారు (లాయడు జార్జి గారి) సారాజ్య వ్యాపారాభివృద్ధికి బ్రిటన్ పరపత్తి సంతయు వియోగించు నట్లు ఒకటిలు నిర్దేశించి నవంబర్ ప్రారంభమున జరుగనుండిన పార్లమెంటులందు ప్రవేశపెట్టు నెంచియుండిరి. బ్రిటిషు సారాజ్యవాణిజ్యమే లాభదాయకమైన వ్యాపారము అని వా రుచూపించిరి.

బోనర్ల గారిని ప్రశంసించుట

బోనర్ల గారిని, కార్మికులను, వీరినాయకులు క్లెయిన్ గారిని హెండర్సన్ గారిని, థామసు గారిని పొగడిరి. కాని అందుమీదలవారును కేవల మరాజీవులకమైన చార్మియులు కలవారనిమాత్రము లాయడు జార్జి గారు వచ్చిరి. అందుననే బ్రిటన్ బిటన్ కమ్యూనిస్టులనుండి విముక్తి బొందుదరట ప్రభుత్వమును సరియైనమాద్యమున నుప విలమైనపక్ష మొక్కటి యావత్కమని వారు నలచుచిచ్చిరి.

మేకన్నా గారిని ఖండించుట

1910 సంవత్సరమున తనవాదమునపై విశ్వాసమున్నదని తెలియచుచు ఆసంతృప్తము లిబరలు విభజనమునకు మేకన్నా గారే కాకుండు. వారిపుడు తమనాయకుని వీడి వచ్చుచుండెడిరి. అని మేకన్నా గారి చర్యల లాయడు జార్జి గారు ఖండించిరి.

కార్మికుల విధానము

గొప్ప ఆస్తులపై పన్ను విధించి యుద్ధమునము దీర్చవలయు

కార్మికులు తమ విజ్ఞప్తి పత్రముల పంపుకొనిరి. వాని యందు కార్మిక కార్యనిర్వాహకసభ్యు లందరు సంతకములిడిరి వానిలోనున్న ముఖ్యాంశములు కొన్ని.—ఆతిభారమైన యుద్ధమునము దీర్చుటకు 5000 పౌనులకు మించిన విలువ గల ఆస్తులపై అంచనాలోని గుత్తలు నేయవలయును. దేశ ఆర్థికానుకూలమునకై మరెయిక తూరి భూమిని స్త్రులు సంస్కరింపవలయును. పెద్దసమీక్షాదారులు చనిపోయినపుడు వారి ఆస్తి హక్కు వారు లియ్యవలసిన కాటికానుల హక్కులకు లయ్యవలయును. హెచ్చు ఆదాయముపై పన్నుని నింకను పెక్కువజేయుచు, తక్కువ ఆదాయములపై పన్నును తగ్గింపవలయును. భూమిని విలువలపై గుత్తజేయవలయును. దేశీయకర్మాగారము లభివృద్ధిజేసి, కార్మిక సమగ్రము, నిరక్షకుల ప్రశ్నల పరిష్కరింపవలయును. వ్యవసాయాభివృద్ధికి వేజును బోర్డు ను వ్యవసాయసంఘములను చరల నెలకొల్పవలయును. గనులు, రైల్వేలును దేశీయపరిపాలన కింద నుండవలయును.

ప్రతికి ప్రతి

న్యావనలులిబరలులు. ఇండి పెండెంటు లిబరలులు లండను, అక్టోబరు 25:—ఇండి పెండెంటు లిబరలులు తమకు ప్రతికూలముగ నుండెదమని తీర్మానించినందున, లాయడు జార్జి గారి న్యాయము లిబరలులకూడ ప్రతికి ప్రతి వారికి ప్రతికూలముగ నుండెద మని తీర్మానించిరి.

మేకన్నా గారి ప్రసంగము

పత్రికల అభిప్రాయము

లండను, అక్టోబరు 25:—నూతన మంత్రివర్గ విధానములపై సంత ప్రసంగించక మేకన్నా గారి (పసంగవచనమే విను

ర్పించుచు పత్రికలన్నియు ప్రధాన వ్యాసముల వ్రాసినవి. బోనర్ల విధానము చాలశ్రేయస్కరం బగుటచే మేకన్నా గారు తమపక్షము జేరి రని కన్నకృత్యివువారు తెలుపుచుండురు. లిబరలు పత్రికలు కన్న ప్రాతమంత్రి మేకన్నా గారి నభినందించుచు నే, వారికి నెలవొసగుచున్నవి. మేకన్నా గారు కన్నకృత్యివు లగుటచే వాడు తేని ఆపదలందరితో అదియే (పక్షాభివృద్ధి) వచ్చుననియు, మితవాదమును విస్తారపఱచి, కుద్ధులతో విధానమునకు ప్రభుత్వమును మరల్చు ననియుకూడ అని తలంచుచున్నది.

నూతన ప్రభుత్వము

పత్రికాభిప్రాయములు

లండను, అక్టోబరు 25:—“టైముస్” పత్రిక నూతన ప్రభుత్వమునుగూర్చి ప్రాయము, నూతన ప్రధాని కెనడా వారగుటచే అదేశమువారికి చాలసంతోషకరమే యనియు, కన్నకృత్యములందు రాజప్రతినిధిగా నుండిన వీరసమయ్య (పభువు) వలసరాజ్యాంగమున నున్నందున సామ్రాజ్యమున కంతయు ఆ నందవాయక మేయనియు తెలుపుచున్నది. వలసరాజ్యములవిషయము గుర్తెలుంగక క్లిగిన దీనోనుమైన ప్రభువుగారు కలస రాజ్యములకును (బిటనునకును భేదాభిప్రాయములు లేకతేయుదురు. అప్రేలియా గవర్నరులవలనగా నుండి చాల అనుభవమునందెన నొవే ప్రభువుగారిని స్కాట్లాండునుండిగా నియోజించిరి. ఇంక భారతదేశమున కర్జునుగారు అసమానన జేసి ఆచరణము నందినవారు; అని టైముస్ పత్రిక అభిప్రాయపడుచున్నది.

బ్రిటన్ రాసనము

దక్షిణపార్లమెంటున ఆయోదింపబడినది

లండను, అక్టోబరు 25:—దక్షిణపార్లమెంటునందు వివిధ కాన్వెంటులను బిల్లు ఆమోదింపబడి బ్రిటిషు పార్లమెంటు సమ్యక్తమందుకై పంపబడినది.

మాంటేగు గారు

కన్నకృత్యివుగా నుందు రను వదంతి

లండను, అక్టోబరు 25:—కన్నకృత్యివు అభ్యర్థిగ కేంద్రమైన పక్షమున మాంటేగు గారు నిలిచెదనని వదంతి వివదించుచున్నది.

వదంతిని ఖండించుట

క్రాత్రివర్తి కలందు కన్నకృత్యివు అభ్యర్థిగ నిలువబోవుదరు నను వదంతిని మాంటేగు గారు ఖండించిరి.

రీడింగు ప్రభువు

రాజీనామా నియ్యవచ్చును

లండను, అక్టోబరు 25:—క్రీస్టలో రీడింగు ప్రభువుగారు తమపదవిని వదులుకొందునని “డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు” తెలుపుచున్నది. రాజకీయరంగముల మార్పులనగక, రెండుసంవత్సరములుమాత్రమే అధికారముననుండి తరువాత స్వదేశమునకు పోవుచురని యంతకుమూర జేర్పఱచినకారణమున వారు తమపదవిని వదులుకొందురు.

మాంటేగు విధానములను రీడింగు ప్రభుత్వము కలనను జనించిన దుష్ఫలితముల నెదుర్కొనుటకై పీఠ ప్రభువుగారు భారతరాజ్యాంగ కార్యదర్శిగ నున్నా రనియు, రీడింగు గారు క్షురగా స్వదేశమునకు పరిచాలించుకొని రావలసినవారై “నియు” “మార్షింగులొట్టు” పత్రిక వాయుచున్నది.

బ్రిటన్ న భారతవిద్యార్థులు

వసతిగృహముకొరకు స్థలముదొరకినది

లండను, అక్టోబరు 25:—ఇన్ని కోట్లలూర్ధా భారతవిద్యార్థి సంఘమువారి వసతిగృహముగా నుండిన పేక్ స్పీయరుహాట్ అచ్చుబడినందున గౌరవవీధి మంకలి ఆఫ్ నెయిర్ల యిండ్లు కొనబడి యందుల బసయోగింప బడుచున్నది. ఈ యాదగృహములలో రెండు అమ్మకడుకు, ఖరీదును వాలుగు ఇండ్లకు సామానును కలసి మొత్తము 20,000 పౌనులు వ్యయమగును. ఇందులో 6,000 పౌనులు చందాలములముగ వసూలచేయబడినది. మిగత 14,000 పౌనులకు విజ్ఞప్తుల పంపబడినవి. ఈమొత్తము కనూలెస్, కై. యం. సి. యేవారి యు సాంకర్మిక విరాళము 1,000 పౌనులు, సంవత్సరము వసూలగు సభ్యుల చందాలును పెట్టుబడికి సరిపోయి, వసతిగృహము చక్కగ నడుచును.

గారు బుధవారము రాత్రి ఆరెట్టువేయబడి ఎగ్గురు లాకోలవో
నందుంచబడిరి. ఈ కేసు నవంబరు ౧-వ తేదిన విచారణకు తీసి
వెళ్లును. ఇప్పటికి ౧౦ వేల రూప్యముల విలువగల సామ్యులు దొర
కివని తెలియుచున్నది. మిగిలిన సామ్యులనుకూడ కనిపెట్టి
స్వాధీన మొనర్చుకొనుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించు
చున్నారు. (న్యూఢిల్లీయా)

పాశ్చాత్యపాఠము లేదు

5వ మురేంద్రనాథ బెన్సే గారికి పెనుకటికంపై నిపు డా
రోగ్యముగా నున్నది. ప్రాణభయములేదు అని 24 వ తేదీ
డాక్టిలింగునుండి కలత్తాలో పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు ఎస్.
ఎస్. పులివ గారికి తంజివూరు వచ్చెను. వీరు డాక్టిలింగులో
జ్వరముచే బాధపడుచుండిరి. 5 వ తేదీని బెన్సే గారికి కొద్దిగా
చలి వచ్చినది. వచ్చినను లెక్కచేయక 7 వ తేదీని డాక్టి
లింగునుండి సంతకారులు బయలుదేరిరి. 8 వ తేదీ కచటికి
పెల్లి సాయంకాలమువరకును ట్రాల్లో చరద్రుడేకమునంతన
తిరిగిచూడిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ డాక్టిలింగుకు బయలుదేరిరి. 9 వ
తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు డాక్టిలింగుకు వచ్చిరి.

రైలు స్టేషను నుండి తిన్నగా కార్యాలయమున కేగి
రి మొదలు రి గంటలవరకు సభ కధ్యక్షుక వహించి, ఆరాతి
జ్వరరుధికి మైసది. మరునాడు మయమునకు తగ్గినది. మరల నాయన
సభకు బెల్లెరు గాని దగ్గు చాల ఆధిమగుటచే యూపిరాడకి
మధ్యాన్నము ఒంటి గంటకు బసకు బెల్లిపోయెను ఇటు
కదలగూడవని డాక్టరు చెప్పినను విసక 11 వ తేదీని బెల్లి
గారు మరల సభకు బెల్లిగొని 102 డిగ్రీ ఆ జ్వరము
వచ్చుటచే యింటికి బెల్లిపోయిరి. 18 వ తేదీని జ్వరము
రావేదు. 16 వ తేదీని మరల జ్వరమువచ్చినది. బారకుపూరలో
నున్న బెల్లిగారి కుమారుడు బాబాశంకరు గారికి తక్షణము
రావతనని తంతునెరిరి. 17, 18 తేదీలను మరల కొంచెము నిశా
దిగా నుండెను. 19 20 తేదీలను మరల జ్వరము వచ్చినది.
అందువలన బంధువులు భయపడి కలకత్తాలో నున్న డాక్టరు
నీలకర్ణ సర్కారుగారికి తంతునెరిరి. 21 వ తేదీని సర్కారు
గారు కలకత్తానుండి బయలుదేరి 22 వ తేదీకి డాక్టరింగుచేరిరి.
నుకేంద్రనాధుగారి పుత్రులు బాబాశంకరు కెప్పను బెల్లిగా
ర్లును కుమార్తెయును అల్లుడు బి. పి. చక్రిగారును యిప్పుడు
డాక్టరింగులో నున్నారు. (సర్వెంటు)

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ

విక్రమజిత్ సింగుగారు క్రిమినల్ లా ఆమెండు ఆఫ్ఫరు
తీసివేయగలరు నరే బట్టలగారి యాచార్యము సనకవిధముల
ప్రశంసించి తాను వెదకిపోవుటకు పూర్వ విధిమాత్రపుతరణ
జూపు డని యనకవిధముల ప్రాధేయపడిరి. అనేకులు తీర్మాన
మును జలకఱచిరి. ఆర్థికసభ్యు లగు క్రీమాంబీర్ గారు తీర్మా
నమును ప్రతిఘటించుచు నిట్లు పలికిరి. కరుణారసపూరిత మగు
నుసపాదముల ప్రార్థనగత రత్నము దేశమంతయు నల్ల
కల్లోలమైయుండినపుడు లిబురుబులును, క్రమాందోళనపరులు
ను మానముపొందక ప్రభుత్వమునుమోచి విప్లవపాఠశాల
కడదుటలో తోడ్పడియుండవలసినదోబులలో జేసిన నరసముగా
నుండెడిది. ఇకముందు రాజకీయాందోళనమున పాల్గొనమని బాం
డువాయటక్రంగిరంపని వారిని విడుదుల జేసిననో తిరిగి అల్ల
రులు వెచ్చు వెరుగును. చాలమంది పొట్టకూటికై రాజకీయాం
దోళనమున పాల్గొనుచున్నారు. అట్టివారిని విడుదల గావించి
దేశము నల్లరిలో తిరిగి మంచివేముటకు ప్రభుత్వముబా
రంగీకరింపరు. అదియనగాక కాంగ్రెసు అజ్ఞోల్లంఘన నిచా
రణసంఘునివేదికము ప్రకటింపబడలేదు. కాంగ్రెసుజేర్దేశము తె
ల్లండునో దివసంపట్టలేదు" అని పలికిరి కాని తీర్మానము
సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను.

జిల్లా ఉద్యోగులకు సలహా నిమిత్తము అవధికారసంఘము తేర్పఱుపవలె నని గోకర్నాధమిత్రగా రుహపాడివిద్యాలయమును ప్రభుత్వమువారు కొన్ని జిల్లాలలో ప్రస్తుత జిల్లా సంఘముల నేర్పఱుచి పరిశీలన నిశ్చయించిరని వాదించుచున్నది చెప్పితిమియ్యది నుదాహరణించితిమి. అట్టి సలహాసంఘముల అధికారములను గూర్చి కాని ! ఆంగ్ల నిర్మాణమును గూర్చి కాని ప్రభుత్వమువారికి నిశ్చయము నిశ్చయము కాదనిపించును.

గొప్పనె దుష్టని మృత

శాసనములను అనుసరించి 25 వ డిసెంబరునాడు ముఖ్య
కార్యదర్శి. వారికి 18 మంది సభ్యులు. అనేక ప్రధానాధికారులు
మరియు అనేక డిప్యూటీలైన వారు హాజరుయ్యారు.

అండును దేశమున తీయుట

లండను, ఆక్టోబరు 28:—నూటికి 4 $\frac{1}{2}$ శాతానికి 20,000,000
 పౌనుల ఋణమును లండను నగరమున తీయుటకు ప్రభుత్వము
 చారు ప్రొస్పెక్టును పంపివెట్టిరి. నూరు పౌనుల అప్పు ప్రశ్నము
 85 పౌనుల కొద్దిగానే 1950—1955 తో ఆపు తీర్చుచును.

ఋణపునాశ్చ భారతరత్న కుపయోగింపబడును

అడను, ఆక్టోబరు 25:—కొత్త భారతదేశ ఋజువు ప్రాస్ కెక్కుమలు పంచికెట్టబడుచున్నది. ఈ ఋజువు ధనమును భారతదేశమున రైల్వేవనకుల సభిర్వృద్ధిజేయుటకై వినియోగింపబడును 31 ఆక్టోబరునాటికి బాబితా మూయబడును.

కలకత్తా అభివృద్ధి యజమాను

సామంతయు వసూలైనది

లండను, అక్టోబరు 25:—కలకత్తా అభివృద్ధి సంఘము
 వారు నూటికి ఆరువేలరూపాయలకు 350,000 పాపల బుణము
 వసూలుచున్న ప్రాచీన కెక్స్ ముల పరిచయందేరి. మొత్తములయ్య
 వసూలైనది తెలియుచున్నది.

సామీప్యప్రాచ్యసమన్య

ము దేనియూ సంధి-తురుష్కులు హరింగుటనుగా రిని
పశంసించుట.

తీక్ష్ణుడు, అర్జునుడు 25:—ముచేసియా. సుధిసమావేశమున
 మహానిపుణులతోను దూరాలోచనపూర్వకముగ ఆచరించి సర్వ
 సమ్యక్మైన వరతులను సేవ్యులుగ నుచు పడినందులకు జనరలు
 హరింగుటను గారికి ముస్తఫా కెఱుబుపాపాగాదును, ఇస్మత్తు
 పాపాగాదును అభినందనముల పంపిరి. ఇకమొందు సుధిసమా
 వేశములపట్ల ముచేసియాసభ శుభనూచనమునకూడ వారు
 తలంచిరి.

కాన్ స్టాంటినోవిలు ఋణము

మేము దీర్ఘము

అంగోరా పభుతలపు నోటు

కాకాస్థాంటినోపిలు, అక్టోబరు 25. — కాకాస్థాంటి
నోపిలు ప్రభుత్వమువారు తీయవచ్చు అప్పగతు అంగోరా
ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు గారనియు, అదివారు తీర్పుబోధని
యు బ్యాంటులకన్నీటికి నమిద్ బెగరు నోటుపపిరి. ఈచర్య
ను చాల ఖండించుచు, కమిషనరులు తీవ్రపరిశ్చినినాప అలా
చించుచున్నారు. 7 సెలనుండి ప్రభుత్వోద్యోగులకు జీతము
లిచ్చి యుండలేదని వారు తెలియజేయుచున్నారు.

మిత్రమండలి కమీషనరుల

భృంశనము

కాన్ స్టాంటినోపిలు ఆక్టోబరు 26:--కాన్ స్టాంటినోపిలు ప్రభుత్వము వారి ఋణమునకు తాము బాధ్యులు గారని అంగీకార ప్రభుత్వము వారు తెల్పిన నోటును ఖండించుచు, హమీద్ లె గారికి మిత్రులందరి పక్షమొనర్చునని నోటునంపు కొనిరి. ఇట్లు ఋణము పిచ్చుకొన కుండుట కలన ఆశ్చర్యము లేక అనేకమంది సేనాధ్యక్షులు వారి పిల్లలు చనిపోవని వచ్చుననియు, అలాచకము ప్రభులుననియు వారు చూపిరి. ఎప్పటి యట్లే ఋణ నిచ్చుచుండవలె ననియు, అంగీకార ప్రభుత్వము వారి ఆక్షేపణప్రము తామొప్పుకొన ననియు మిత్రులందరి వారు బాంధవ్యము తెలియజటచిరి.

దక్షిణాఫ్రికా కాయానియన్

స్వర్ణముగారి ఉత్తరము

(డిటోరియా, ఆక్టోబరు 25:—యునైటెడ్ ఎన్నిక
 లందు సాల్వాడోరుసుయో, ఆఫ్రుజే యితర వార్తాపరకాంతో
 బాటు రోడీషియాకుడ సోకర్సుములు కలుగుననియు, ఆ
 కు కలగ యొకటిమిట్టేయ్య యొకటి లంకర ముద్రా దక్షిణ
 కైలాసం యంతమానియో అంతలంకరముగ నుండుననియు
 సాల్వాడో సొంత బృందం రోడీషియా చేరినట్లుగననియు ఇతరలకు
 చుట్టుగాను రోడీషియాకోక్క డిలువుననిరి.

జేర్మనీ యొక్క

బండను, అక్షోబరు 26:—కష్టపరిహార సంఘమున
 బ్రతుకు ప్రాచీన ప్రతినిధుల బేధాభిప్రాయములనుండి, కలిమి
 రింగుకుండుకులవలన కలుగు ఆలస్యము జర్మనీని పాడుచేయును.
 ఎట్లేని యీ సంవత్సరములోకల జర్మనీకి సహాయము రాజున్న
 ఏదేని యొక మాంత్రికశక్తిచేతనేగాక, జర్మనీ చాల కష్టముల
 పాలై ఆస్త్రియాతోనేరే యేదేని ప్రమాదకరమగు విధానము నే
 ర్పఱుపవచ్చు కఠినవిధానము పనికిమాలినదని తలంచి బర్లినునందు
 స్థితిముగ కమిషనరులందఱులయున్నది తలంచిన బ్రాడ్వేగి గారి
 సలహాచొప్పుననే కమిషనరులు బర్లినునకు పోయిరి. కమిషను
 వారితో జర్మనీప్రభుత్వమువారు సహాయపడిననే మార్కుభర
 స్థిరపడగలదు. ఈ కమిషనరులు జర్మనీయం దొక్కవార
 ముందుగని తలంచుచున్న ప్రెంచివారు యేమియు మంచి రాదని
 తలంచుచున్నారు. కమిషనువర్గంపై వెలిబుచ్చుట నులభమైనం
 దగు డాక్టరు విత్తగారు బహుమానమున అజ్ఞేరిపాలకుడుగను
 వెర్వునకే కమిషనరు స్థితిముగను వారు ప్రతికూలుగుగారు
 చాల ఆలోచనమీద కేర్పఱుపబడిన విధానముననే మన కలిసి
 తుల నెదుర్కొనుచుండును. ప్రెంచియుజము విడుచుటకుకూడ
 నిచ్చుచుండుచున్నది. సిద్ధపడునప్పటికి చాల ఆలస్యమగును
 కాబోలు.

విదేశములందు నమ్మకము పోయినందున జన్మనిష్ఠభక్తులను
వారుచాలవగచుచు, మార్కుధృష్టికరపలుకుటకుకొలదికాలమునా
కుడనున్న అర్థిక నిపుణుల నసూపేతీర్థావముల కెదురు
చూచుచున్నారు. మ్రొంచి, హైనుహోము, ఇంగ్లండు ప్రతినిధులు
కొలది రోజులలో బిల్లినునకు రానున్నారు. ఇతలో ధనము
మారి, మారకమునకుడ మించిపోవచ్చును.

చెన్న పురిజిల్లా విద్యాసంఘము.

(పాఠమికవిద్యానిధి.

వెన్న పురిజెల్లా విద్యాసంఘపురభ నిన్న సాయంకాలము
రిప్పును భవనమున జరిగెను. డాక్టరు యస్. స్వామినాథను
గారు అధ్యక్షతవహించిరి. టి. ఇ. వరదాచారిగారికి ప్రత్యుత్త
రమిచ్చుచు సంఘాధ్యక్షుని కార్యాలయమునందు పనిచేయుటకు
ఒక గుమాస్తా ఇరువురు యజమానులు నియమించబడిరిని అధ్య
క్షులు చెప్పిరి.

ఈ సందర్భము ప్రాథమికవిద్యను వ్యాపింపజేయుట కై చెన్నపురికాగ్నరేవనవారు ప్రత్యేకముగ పన్నును విధించు టకు వీలులేకపోయెను. ఇందులకు చింతిల్లారు. రాబోవుసంవత్స మైనను పన్నును విధించి ప్రాథమికవిద్యావిధానమును అమలు నందుంచుటకై తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని ఉపపాదింప బడెను.

ప్రాథమికవిద్యావిధానమును అమలుజనం దుంచుటకు నీటి గుళ్లును అధికారులు తగు అధికవసతుల నేర్పరచవలయునని ఆర్. మధుసోపాలనాయుడుగారు తీర్మానమును సవరించిరి. ఈ కారణమవదరాజుజనాయుడుగారు బలపరచిరి.

తనికాచలంకెట్టి గారీ పయమై మాట్లాడుచు ఎక్కడ
 కడెం తమలను పన్నులమూలముగ కనూటించేసి ఇట్లు ఖర్చుపె
 ట్టుచుచే నిర్ధర వ్యాపించునూ యని సంజేహించి వీలైనంతవరకు
 మంచిపాఠశాలలకు తన పాఠ్యానామోగకలరయనని చెప్పి.

మనస్సోపాల నాయుడు గారి సవరణ ఆమోదింప
బడెను.

గాంతులు కావలయు ననియు వైతరఃతులను ప్రారంభించుటను అనుమతి ఇయ్యవలయునని కోరును పాతకాలాధికారము పరిపిరిగూర్చున్నపై కొంత కాలము చర్చ జరిగిపిమ్మట నభిమానింపబడెను.

మోసము

రెవిన్యూబోర్డు కాపీయరు నిర్దేశించబడుట .

రెవిన్యూబోర్డు (లాండురెవిన్యూ) కార్యాలయమున కాపీ
యగుగ పనిచేయుచున్న టి. వి. నుండరెడ్డియగు వీ. ఎ గారు నగ
రములో కొంతమంది కర్షకులను లక్షసూక్ష్మములకును మోస
కొనిపెట్టి సేదాచి పోయి యున్నారని, వీరు కాపియేర్లు మన
జేషములయొక్క రేసులను సూక్ష్మములకు మోసము చేసి
కుమరికొండ జైలులోను, పి. జి. జైలు, అంజులము కంఠెరి
వారుకూడ కొంత మందియున్నారని టి. వి. నుండరెడ్డియగు

1922-వ సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 27-వ తులకనాచమ.

రంగూన్ కాలేజ్‌లో ఆంధ్రులకు
 రక్షా హాల్‌ను ఇలాంటి హాల్‌లను 26-వ తేదీన ప్రతిష్ఠా చేసి
 నందమూరి నటరాజు రాజ్యసభ.

నవ ప్రతి ఆయుర్వేద కళాశాల

శ్రీధర్మశాస్త్రి, ఆయుర్వేద

ఆయుర్వేదము అనగా ప్రకృతిని అనుసరించుట... ఆయుర్వేదము అనగా ప్రకృతిని అనుసరించుట...

కళాశాలకు సంబంధించిన వివరాలు... కళాశాలకు సంబంధించిన వివరాలు...

ప్రజానాథులకు ప్రయోజనం కల్పించుట... ప్రజానాథులకు ప్రయోజనం కల్పించుట...

ఆయుర్వేదము

ఆయుర్వేదము అనగా ప్రకృతిని అనుసరించుట... ఆయుర్వేదము అనగా ప్రకృతిని అనుసరించుట...

ప్రజానాథులకు ప్రయోజనం కల్పించుట

ఆయుర్వేదము అనగా ప్రకృతిని అనుసరించుట... ఆయుర్వేదము అనగా ప్రకృతిని అనుసరించుట...

నవ ప్రతి ఆయుర్వేద కళాశాల

Table with financial details: గా. అం. వ. సం. ర. ము. శ్రీధర్మశాస్త్రి నిధి, గా. అం. వ. సం. ర. ము. శ్రీధర్మశాస్త్రి నిధి...

Table with financial details: గా. అం. వ. సం. ర. ము. శ్రీధర్మశాస్త్రి నిధి, గా. అం. వ. సం. ర. ము. శ్రీధర్మశాస్త్రి నిధి...

(న) దండు నాణ్యతలు

రంగుల నాణ్యతలు... రంగుల నాణ్యతలు...

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. Advertisement for Zandu Pharmacy.

Advertisement for a school or institution, mentioning 'నవ ప్రతి ఆయుర్వేద కళాశాల' and 'ప్రజానాథులకు ప్రయోజనం కల్పించుట'.

త్వరపడుడు. వెల నులభి

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవా

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమాన

129 రకముల ఔష

(33) బోకకాణి సుంహరిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శాస్త్రములను, నీరు హరించుటయొక్క పరిశీలన పూర్వము సహ

(40) నిఖిల వ్యాధిమయై కంఠవము. చిట్టపిరంగి, పల్లిక, పూలవ్యాధి, పొందుట, సహమేహములు, మేహములు, మేహా, బొంబులతో నివారణ చేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, విర్యవృద్ధి

(40) శర్యవృద్ధి కగ్రోగములవైద్యము. చిట్టపిరంగి, పల్లిక, మేహములు, పొందుట, సహమేహములు, మేహములు, మేహా, బొంబులతో నివారణ చేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, విర్యవృద్ధి

(43) మహావైష్ణవసమ (అను అష్టాదశ వైష్ణవోగములతో) 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పొందుట, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతివేళ్లు, మెదపులు, ముక్కు, కన్నెర్రలు లావై ఎర్రబారి సహ తిమ్మిరలుగా నుండుట, మేహానీరు, అంతర్మూలముల వగైరాలగు పరహాసము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము వెల 8 రో. రూ 8-0-0, 15 రో. రూ 4-0-0 కపములు, క్యాసకాసులు, దగ్గు, వగయ్య, తిమ్మిరము, మొల శ్రేష్ఠవ్యాధులకు బ్రహ్మస్త్రము, రి పూటలతోకపమును నారింది వెలకోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట.

కె. వి. ఆచారి,

K. V. Achari

Ayurveda unani Doctor

సిద్ధ ముక్తరథ్యజ

(బ్రహ్మజ్యోతిషము) 920 పుట

ఇది ఆయుర్వేదవైద్యములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, తవ్వకచూరము మొదలగు వివిధముల ప్రవృత్తులు చేరియున్నవి. పై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్వహించు మాత్రే తయార చేయబడియున్నది.

కో! శ్రేష్ఠవైద్యులవారితో: నకచాదివైద్యులే! మేధాయు: కాంతిజన: కామోద్దీపకమృదంగ! జుద్ధిని, ఆయుర్వేదమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాందినిచ్చును. మేధ్యుగ ధాతువృద్ధిచేసి కామోద్దీపనము కలిగించును. అతిహృదయము, కుంభ, సుఖకోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో మేధ్యుగ నుక యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము పుంజుతో బంజుచును. వెల 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఛార్మసీ (లిమిటెడ్) వనూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యే. ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 వారిన్ రోడ్డు హంటుకోడు, మద్రాసు.

నిర్వహణ: రియలటేషన్లను కార్యకర్తలవలన పుట్టినిల్లు. క్యాబులగు ఉచితముగా పంజుచును.

మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులకుడ ఇచ్చేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోవును.

ప్రాంచీలు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళిక్కణి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువతి,

(3) 405, టంకశాలపేటి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట-మద్రాసు.

అగ్రతలహము

రు 116 లు బహుమానము

(213)

కుంభ, దగ్గు, ఒకరుపు, ఉబ్బుము, మొదలగు శ్రేష్ఠవ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 వెల రోజులకు ఎటువంటి క్షయముగలమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పవ్యములేదు, వారంగోజులలోనే చాలా యోగము దీనిగుణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపియెడల మేము స్వయముగా దీని పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటపిమ్మట వైన వ్రాసినబహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు వయస్కు 1. సి. ఖర్చులతో రు 1-8-0 లు అగును. 1 వెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్రమున్నవి.

వలయువారు: (8787)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. ఎ. ఎం. బి. సి. యం

మేనేజరు డైరెక్టరు

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఛార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హారిన్ రోడ్డు, హంటుకోడు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను.

ముఖ్య గవనింపు

(2943)

యోగ్యతాపత్రములు

(6) బెనారస్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలు వారి బహుమాననివారికి నాకు అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై వారికి నేను నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమున మందములు చేయుచున్నాను. బొంబాయి } కె. జాన్ సన్, 28-3-20 } రిటైర్డ్ పింఛను డిప్టీ కలెక్టరు.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇటువలెనే తెలుగు సంక్షిప్తమును శ్రేష్ఠంగా వ్రాసినవారయ్యారు. దీనిమున కొక గంట వని. “శ్రీశాస్త్ర కృష్ణ నిమిత్త మణిశిల్ప కంపెనీ”

(13) ఇళాళియేషన్ 21 శాస్త్రో, కాకినాడ

గ్రా జా త క ము

ఒక సం॥ రమణరత్న జురగు కంగతుల సెలబరాదిగా టంక కట్టుమా రూ 2/-, బీబిరమంబటితోను దళ అంత ప్రాయుటకు రూ 5/- ఇచ్చేవకారము జీవిత మంతటి 3 సం॥ రమణలో జగ/స మాఖ్యవిమయములతో వా రూ 8/-, జనన గంటరం, సెల, వారము, గంటలు, తెలుపవలెను. లేక వారమును పంపవలెను. అన్ని వీ మితలేని యోగ్యతాపత్రముల వచ్చియున్నవి. వా గ్రహములో ప్రాసి పంపవలెను. బి. ఆర్. శ్రీనివాస్ వారిలాగు ఆగ్రహము (ఎ) పోస్టు మైనూరు.

పాలనగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహములు, మేహ పాడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డెబ్బిల చాలును.

20 రూ॥ డెబ్బి 1-4-0 వి. సి. 0-8-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్లుతీత, నలుబద్ధము, కడు పుకో మంట, మొదలగు వాటిని వారింపును.

2 డె॥ చాలును. 20 రూ॥ డెబ్బి రు 1-4-0 వి. సి. 0-8-0

పి. సి. వ. అంజుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,

(8851-4) వెలచేపి—నెల్లూరుజిల్లా.

(873) “కాంతామదహరణి”

అనుయోగాని వైక కాస్త్రప్రకారము తయారయిన, ఇంగ్లెయపుష్టికి దివ్యమైన శ్రేష్ఠము. దీనిని నేవించుటచే, నిన్నుతువ, లేవనక కీలేటండుట, స్వప్న మందు పుటనము, రతిలో క్రమస్థలము, కాళ్లుచేటులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన ముఖము నిచ్చును. నీ గృహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు! దీనిని నేవించి స్వప్నముఖములను పొందును. పవ్యములేదు. శరీరముచేసి చూచిన మీకే తెలియును. వెల 1 డెబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రప్రతికా చదువరేలకు రూ 2-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:— గెజేతావర, గజచర్మము, తామరలకు

6 అణాలు తపాలాబిల్లు పంపిన ఉచితము.

అమోఘము

డి రెడ్డి లిండు కంపెనీ, గోపాలపురం,

8888] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

బోధితము

మీ వారక మైనను వయస్సు నామ మైనను పంపుడు. ఒకసంగత్తర ఫలము గాని పూరాజాతకము గాని కలిలో చెప్ప బడిన శ్రేష్ఠవ్యాధి గ్రంథములచే వద్దల విచారణచేసి రుజు విచ్చిగట్లు కాస్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసి సరసమైన ధర లకు వి. సి. గా పంపబడును.

శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,

నేనునూరు, అంబాజి పేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా

చాటుపద్య ముడిముంజరి - ద్వితీయభాగము.

వెల రూ 1-6-0. గ్లజు పేపరు ప్రతి రూ 1-10-0.

మూన్సాల్ల ముచ్చట - వెల 0-4-0.

అడ్రసు:—ముడిముంజరి మేనేజరు,

(142) తిరువళ్ళిక్కణి, మద్రాసు.

ఎస్. మోహిద్దీన్, ఎమ్. ఖాసీమ్

సాహెబ్ అందుకో

ఫర్మి చర్ మేకర్లు, నర్సారావుపేట

క్రొత్తమాపు మేలైన గృహోపకరణములు

ధరలు సరసము, ఒకసారి ఆర్డరునుపంపి

పరీక్షించుకోరెదము

అటవచ్చ క్యాష్ వాను నేయబడిన క్యాంతుమంచము

(1-కి ధర రు 14/-

సాధారణక్యాష్ చామపేయబడినది 1-కి ధర రు 12/-

మంచమునకుత గిననంది 1-కి ధర రు 1/-

పరదాలు, కోడులు, దారము 1-కి ధర రు 1/8/-

క్యాంతు ఇనుపమడుపు ఈటీ టర్నీ 1-కి ధర రు 7/-

వాతవలక 1-కి ధర రు 1/-

క్యాంతు ఇనుపమడుపుకుర్చీ ఇనుప ఆర

ముతో కహ 1-కి ధర రు 4/-

క్యాంతుకుర్చీఆరములేకుండా 1-కి ధర రు 3/4/-

క్యాంతు ఇనుపమడుపు 1-కి ధర రు 2/8/-

క్యాంతు ఇనుపమడుపుమేసా 1-కి ధర రు 8/-

క్యాంతుకుర్చీ 1-కి ధర రు 4/-

పూలు (రాకింగు) కుర్చీ 1-కి ధర రు 6/-